

Hlasy z Rima

časopis slovenských katolíkov

ROČNÍK

17

JÚL

AUGUST

1968

ČÍSLO

7-8

Čo je platné, bratia moji, keď niekto tvrdí o sebe, že má vieru, ale nekoná podľa toho?

(Jak 2, 14)

Z O B S A H U

- 2 **Vyznanie viery Božieho ľudu**
Svätý Otec Pavol VI.
- 9 **Aj my dúfame...**
Dominik Hrušovský
- 11 **Pohreb alebo slávnosť?**
Msgr. Jozef Tomko
- 13 **Päť rokov života Slov. ústavu sv. Cyrila a Metoda**
Msgr. Štefan Náhalka
- 13 **Naša rodina v širom svete**
- 22 **Nesplnený sľub**
Bohuslav
- 26 **Zo Slovenska**
- 27 **Viera Pavla Claudela**
Msgr. Jozef Vavrovič
- 30 **Zo života Cirkvi**
- 32 **Kultúrne okienko**

1968
ROK VIERY

HLASY Z RIMA. časopis slovenských katolíkov, roč. XVII.

Vydáva SLOVENSKÝ ÚSTAV SV. CYRILA A METODA v Ríme s cirkevným schválením. Rediguje redakčný kruh. Tlačí *Tipografia Dario Delli* - Via Girolamo Savonarola, 1 - Roma. Ročné predplatné \$ 3,00 alebo protihodnota v inej mene.

PREDPLATNÉ možno poslať: v Austrálii, v Belgicku, v Brazílii, vo Francúzsku a v Nemecku na adresy slov. kat. misií.

V Argentine odovzdať pani Agneške Borisovej alebo poslať na adresu: *Rev. Peregrino SVD, Calle Mansilla 3865, Sucursal 25. Buenos Aires.*

V Kanade na adresu: *Mr. I. Králik, 46 Euclid Ave. Toronto 3, Ont.*

V USA na adresu: *Mr. John Stefanov, 10010 Dunlap Ave, Cleveland 5, Ohio.*

V Rakúsku odovzdať p. Jozefovi Janotkovi

NAŠA ADRESA: Slovenský Ústav sv. Cyrila a Metoda, Hlasy z Ríma, Casella postale 6175, 00100 Roma, Italia. — Naše poštové konto: Roma 1/45619 (Istit. Slovacco dei SS. Cirillo e Metodio); možno naň poslať peniaze poštovou zloženkou z celej Európy.

Vyznanie viery Božieho ľudu

Slávnostnými koncelebrovanými bohoslužbami na svätopeterskom námestí zakľúčil sa Rok viery, ktorý sa slavil v celej Cirkvi na pamiatku tisícdeväťstého výročia mučeníckej smrti svätých apoštolov Petra a Pavla.

Svätý Otec Pavol VI. ako viditeľná hlava Cirkvi obnovil po homílii vyznanie viery ľudu Božieho. Ide o podrobnejšie rozvinuté vyznanie Nicejského koncilu, ktoré sa spoločne modliame pri svätej omši. Sú v ňom však výslovne spomenuté tie pravdy viery, ktoré sú v našich časoch zvlášť ohrozené. Náместník Kristov chcel nám takto ukázať bezpečný smer uprotred zmätkov, nástrah, neistoty a dezorientovanosti prítomnej doby.

Obrázok znázorňuje Sv. Otca práve pri čítaní vyznania viery na svätopeterskom námestí. Okolo oltára boli mnohí kardináli a biskupi, medzi nimi aj ndpp. biskupi Grutka a Hnilica. Bola prítomná i malá skupina turistov - pútnikov zo Slovenska.

Vyznanie viery ľudu Božieho si zasluhuje tú najväčšiu pozornosť všetkých duchovných pastierov a celého ľudu Božieho. Preto ho uverejňujeme v plnom znení v slovenskom preklade. Na okraji sme pridali súhrnné podtitulky.

Boh - Stvoriteľ

Veríme v jedného Boha, Otca, Syna a Ducha Svätého, Stvoriteľa vecí viditeľných — medzi ktoré patrí tento svet, na ktorom žijeme — i vecí neviditeľných — ako sú čistí duchovia, ktorých nazývame aj anjelmi (1) — a taktiež Stvoriteľa duchovnej a nesmrteľnej duše v každom človekovi.

Boh - Jestvovanie a Láska

Veríme v tohto jediného Boha, naskrze jedného tak vo svojej najsvätejšej podstate, ako aj vo všetkých svojich dokonalostiach: vo svojej všemohúcnosti, vo svojom nekonečnom poznaní, vo svojej prozreteľnosti, vo svojej vôli a láske. On je, ktorý je, ako to On sám zjavil Mojžišovi (2), On je Láska, ako nás učí Ján Apoštol (3), takže tieto dve

Pohl'ad na pápežskú katedru, obkľúčenú koncelebrantmi, biskupmi, kňazmi a zástupom Božieho ľudu pri čítaní vyznania viery.

mená, Jestvovanie a Láska, vyjadrujú tú istú nevypovedateľnú božskú skutočnosť Toho, čo sa nám dal sám poznať a ktorý *prebývajúc v neprístupnom svetle* (4), je sám osebe nado všetky mená, a nado všetky stvorené veci a rozumné bytosti. Boh jediný nám môže poskytnúť pravé a plné poznanie seba samého, zjavujúc sa ako Otec, Syn a Duch Svätý, na ktorého večnom živote sme milosťou povolani mať účasť, tu na zemi v prítomí viery a po smrti vo večnom svetle. Vzájomné vzťahy ustanovujúce od večnosti tri Osoby, z ktorých každá je jedna a tá istá Božia bytosť, vytvárajú najvnútornejší blažený život najsvätejšieho Boha, ktorý nekonečne presahuje všetko, čo my ako ľudia sme schopní pochopiť (5). Preto vzdávame vd'aky Božej dobrotivosti, že veľmi mnohí veriaci môžu spolu s nami vydávať svedectvo pred ľudmi o jedinom Bohu, hoci nepoznajú tajomstvo najsvätejšej Trojice.

Boh -Otec, Syn a Duch Svätý

Veríme teda v Otca, ktorý vo večnosti plodí Syna, veríme v Syna, Slovo Božie, vo večnosti rodené, veríme v Ducha Svätého, nestvorenú Osobu, čo vychádza z Otca i Syna ako ich večná Láska. Takto v troch Božích Osobách, ktoré sú medzi sebou jednako večné a rovné (*coaeternae sibi et coaequales*) (6), nadovšetko oplýva a sa završuje život a blaženosť jediného Boha vo zvrchovanej vznešenosti a sláve vlastnej Tomu, ktorý je, a nebol stvorený, takže *treba uctievať jednotu v Trojici a Trojicu v jednote* (7).

Ježiš Kristus - Syn Boží

Veríme v Pána nášho Ježiša Krista, Syna Božieho. On je Slovo Božie, zrodený z Otca pred všetkými vekmi a tej istej podstaty s Otcom — *homoousios to Patri* (8) — skrze ktorého bolo všetko stvorené. A vteliť sa skrze Ducha Svätého z Márie Panny a človekom sa stal. Je teda rovnaký s Otcom v božstve, menší od Otca čo do ľudskosti (9); dokonale jeden nie zlúčením podstaty (čo by bolo nemožné), ale v jednote osoby (10).

Ježiš Kristus - Vykupiteľ

Prebýval medzi nami plný milosti a pravdy. Zvestoval a ustanovil kráľovstvo Božie a dal nám poznať Otca. Dal nám prikázanie, aby sme sa navzájom milovali, ako on milo-

val nás. Učil nás ceste evanjeliových blahoslavenstiev, aby sme boli chudobní v duchu, tichí, aby sme trpezlivo znášali utrpenie, túžili po spravodlivosti, boli milosrdní, čistí srdcom, pokojamilovní a trpeli prenasledovanie pre spravodlivosť. Trpel pod Pontským Pilátom, Baránok Boží, ktorý sníma hriechy sveta, zomrel za nás pribitý na kríž, spasiac nás svojou výkupnou Krvou. Pochovaný bol a na tretí deň vlastnou silou vstal z mŕtvych, pozdvihnúc nás svojím vzkriesením k účasti na Božom živote, teda na živote v milosti. Vstúpil do neba, odkiaľ znovu príde súdiť živých i mŕtvych, každého podľa zásluhy: čo zodpovedali láske a milosrdenstvu Božiemu, pôjdu do večného života; ktorí ich však až do smrti odmietali, budú odsúdení do ohňa, ktorý nikdy nevyhasne.

A jeho kráľovstvu nebude konca.

Duch Svätý

Veríme v Ducha Svätého, Pána a Darcu života, ktorému sa s Otcom a Synom spolu vzdáva poklona a sláva, ktorý hovoril skrze prorokov. Poslal nám ho Kristus po svojom zmŕtvychvstaní a nanebovstúpení k Otcovi. On osvecuje, oživuje, ochraňuje a spravuje Cirkvi a očisťuje jej údy, ak sa len neprotivia milosti. Jeho pôsobením, ktoré preniká až do hĺbok duše, človek — v poníženosti, ktorú čerpá od Krista — sa môže stať dokonalým, ako je dokonalý Otec, ktorý je na nebesách.

Matka Božia

Veríme, že Panna Mária, vždy prekvitajúca slávou panenstva, je Matkou vteleného Slova, Boha a Spasiteľa nášho Ježiša Krista (11) a vzhľadom na zásluhy svojho Syna bola vykúpená vznešenejším spôsobom (12), uvarovaná od akejkoľvek škvrny dedičného hriechu (13) a darom milosti ďaleko prevyšuje všetky ostatné stvorenia (14).

Matka Cirkvi

Preblahoslavená Panna Mária, Nepoškvrnená, spojená úzkym a nerozlúčnym zväzkom s tajomstvom vtelenia a vykúpenia (15), bola po skončení behu tohto pozemského života s telom i dušou vzatá do nebeskej slávy (16) a stanúc sa podobná svojmu Synovi, ktorý vstal z mŕtvych, vopred prijala budúci údel všetkých spravodlivých. Veríme, že presvätá Bohorodička, nová Eva a Matka Cirkvi (17) pokračuje v nebi v materinskom poslaní voči údom Kristovým tým, že spolupracuje na zrode a vzraste Božieho života v dušiach vykúpených (18).

Hriech a vykúpenie

Veríme, že v Adamovi všetci zhrešili, takže pre prvotnú vinu, ktorej sa dopustil, ľudská prirodzenosť, spoločná všetkým ľuďom, upadla do stavu, v ktorom trpí následkami tej viny a ktorý už nie je ten, v akom sa pôvodne nachádzali naši prarodičia, ustanovení vo svätosti a spravodlivosti, a v ktorom človek nemal účasť na zle ani na smrti. A tak, padlá ľudská prirodzenosť, pozbavená daru milosti, ktorým sa predtým vyznačovala a zranená vo svojich vlastných prirodzených silách, podlieha vláde smrti, ktorá prechádza na všetkých ľuďoch: v tomto zmysle každý človek sa rodí v hriechu.

Vyznávame teda spolu s Tridentským koncilom, že dedičný hriech sa prenáša s ľudskou prirodzenosťou *rozmnžovaním a nie nasledovaním*, a že je každému vlastný (19).

Veríme, že náš Pán Ježiš Kristus nás obetou kríža vykúpil z dedičného hriechu a zo všetkých osobných hriechov, ktorých sa dopustil každý z nás, takže správne tvrdí Apoštol: « *Keď sa rozmnožil hriech, ešte väčšmi sa rozhojnila milosť* » (20).

V júni bol v Ríme súbor hudby, piesní a tancov «Stavbár» zo Žiliny. Prezreli si rímske pamätosti, navštívili Ústav sv. Cyrila a Metoda a ich pobyt vyvrcholil audienciou v bazilike sv. Petra dňa 19. júna. Sv. Otec vtedy prehovoril i po slovensky: «Vítame milých Slovákov. Pozdravujeme milých Slovákov». Pavol VI. prišiel k slovenskej skupine (na obrázku), vypočul spev hymny «Kto za pravdu horí» a milo sa zaujímal o všetkých. Pre Bratislavskú televíziu povedal tiež niekoľko pozdravných slov.

Znovuzrodenie v krste

Vyznávame, že veríme v jeden krst, ktorý ustanovil náš Pán Ježiš Kristus na odpustenie hriechov. Krst treba udeľovať aj deťom, ktoré sa ešte nemohli dopustiť osobného hriechu, aby sa — pozbavené nadprirodzenej milosti —, po narodení znovu zrodili z vody a Ducha Svätého pre Boží život v Kristu Ježišovi (21).

Cirkev - tajomné Telo Kristovo

Veríme v jednu, svätú, všeobecnú a apoštolskú Cirkev, postavenú Ježišom Kristom na skale, ktorou je Peter. Ona je tajomné Telo Kristovo, viditeľná spoločnosť vystrojená hierarchickými ustanovizňami a duchovná vspolnosť, pozemská Cirkev, na zemi putujúci ľud Boží a Cirkev oplývajúca nebeskými darmi, zárodok a počiatok kráľovstva Božieho, v ktorom pokračuje v ľudských dejinách dielo a utrpenie vykúpenia a ktoré si zo všetkých síl túžobne želá svoje dokonalé zavŕšenie na konci časov v nebeskej sláve (22). Pán Ježiš stvára svoju Cirkev sviatosťami, ktoré vyvierajú z jeho plnosti (23). Skrze ne robí totiž svoje údy účastníkmi na tajomstve smrti a vzkriesenie Ježiša Krista, pôsobením milosti Ducha Svätého, ktorý jej dáva život a schopnosť účinkovať (24). Je teda svätá, hoci zahrnuje vo svojom lone hriešnikov, lebo ona nemá iného života okrem života milosti: ak sa jej údy ním živia, posväcujú sa; ak sa od neho vzdalujú, hrešia a poškvŕňujú si dušu, a tým prekážajú, aby Cirkev vyžarovala okolo seba svätosť. Preto trpí a koná pokánie za previnenia, z ktorých má moc vyslobodiť svoje detky Krvou Kristovou a darom Ducha Svätého.

Učiteľka pravdy

Dedička Božích prisľúbení a dcéra Abraháma podľa Ducha, prostredníctvom toho Izraela, ktorého sväté Knihy s láskou opatruje a ktorého patriarchov a prorokov si uctieva; postavená na základe Apoštolov, ktorých vždy živé slovo a dušpastiersku právomoc verne podáva v priebehu vekov v Petrovom nástupcovi a v biskupoch, čo zachovávajú spoločenstvo s ním; vždy pod ochranou Ducha Svätého, Cirkev má poslanie chrániť, učiť, vysvetľovať a rozširovať pravdu, ktorú Bôh voľakedy dal náznakom najavo skrze prorokov a

ktorú dokonale a úplne zjavil ľuďom skrze Pána Ježiša. My veríme všetko to, čo sa nachádza v písomne alebo ústne podanom slove Božom a čo Cirkev slávnostným výrokom alebo riadnym a všeobecným učiteľským úradom predkladá veriť ako od Boha zjavené (25). Veríme v neomylnosť, ktorú má nástupca Petrov, keď ako Pastier a Učiteľ všetkých kresťanov hovorí « *ex cathedra* » (26), a ktorú má aj biskupský zbor, keď spolu s ním vykonáva najvyšší učiteľský úrad (27).

Jedna Cirkev

My veríme, že Cirkev, ktorú Kristus založil a za ktorú sa modlil, je nepominuteľne jedna vo viere, uctievaní Boha a vo spoločnom zväzku posvätnej hierarchie. Veľké bohatstvo rozmanitých liturgických obradov a oprávnená rozdielnosť teologického a duchovného dedičstva, ako aj partikulárnej disciplíny v lone tejto Cirkvi, nielenže nie je na prekážku jednoty, ale ju skôr ešte skvelejšie prejavuje (28).

O katolícku jednotu

Uznávame, že aj mimo zväzku Kristovej Cirkvi sa nachádzajú viaceré prvky posväcovania a pravdy, ktoré ako vlastné dary tejto Cirkvi pobádajú ku katolíckej jednote (29), a veriac v pôsobenie Ducha Svätého, ktorý vzbudzuje vo všetkých učeníkoch Kristových túžbu po tejto jednote (30), dúfame, že sa kresťania, ktorí ešte nie sú v plnom spoločenstve jedinej Cirkvi, napokon zjednotia v jedinom stáde pod jedným pastierom.

Cirkev je na spasenie potrebná

My veríme, že Cirkev je na spasenie potrebná. Jedine Kristus je totiž Prostredníkom a Cestou k spásu: a On sa nám stáva prítomným vo svojom Tele, to jest Cirkvi (31). Ale spasiteľný plán Boží zahrnuje všetkých ľudí. Lebo tí, čo bez vlastnej viny nepoznajú Kristovo evanjelium a jeho Cirkev, ale hľadajú Boha úprimným srdcom a usilujú sa pod účinkom milosti plniť jeho vôľu, ktorú poznávajú z hlasu svedomia, aj oni patria medzi jeho ľudí, hoci neviditeľným spôsobom, v počte, ktorý je známy jedine Bohu, a môžu dosiahnuť večnú spásu (32).

Svätá omša

My veríme, že svätá omša, ktorú slúži kňaz v zastúpení Kristovom, mocou prijatou vo sviatosti kňazstva, a ktorú obetuje v mene Kristovom a v mene údov jeho tajomného Tela, je naozaj obeta prinesená na Kalvárii, ktorá sa sviatostným spôsobom sprítomňuje na našich oltároch. My veríme, že ako chlieb a víno, ktoré konsekroval Pán na poslednej večeri, sa premenili na jeho Telo a Krv, čoskoro potom za nás obetované na kríži, priam tak chlieb a víno, ktoré konsekruje kňaz, sa premieňa na Telo a Krv Krista Pána slávne sídliaceho na nebesách. A my veríme že tajomná prítomnosť Pánova pod spôsobmi tých vecí, ktoré sa našim zmyslom aj naďalej javia ako predtým, je opravdivá, skutočná a podstatná (33).

Prepodstatnenie

Teda v tejto sviatosti nemôže byť prítomný ináč než premenením celej podstaty chleba na jeho Telo a premenením celej podstaty vína na jeho Krv, pričom zostávajú nedotknuté jedine vlastnosti chleba a vína, ktoré vnímame svojimi zmyslami. Toto tajomné premenenie Cirkev priliehavo a náležite nazýva *prepodstatnením*. Preto každé teologické vysvetlenie, ktoré sa usiluje pochopiť do určitej miery toto tajomstvo, aby bolo v zhode s katolíckou vierou, musí neporušene zachovať, že po konsekrácii v samej objektívnej skutočnosti, teda nezávisle od nášho ducha, chlieb a víno prestali tu jestvovať, takže po nej máme naozaj pred sebou poklonyhodné Telo a Krv Pána Ježiša pod sviatostnými spôsobmi chleba a

Tajomstvo viery

**Cirkev - na svete,
ale nie zo sveta**

vína (34), ako to chcel On sám, aby sa nám dal za pokrm a nás začlenil do jednoty svojho tajomného Tela (35).

Jediná a nedeliteľná existencia Krista Pána v nebeskej sláve sa vo Sviatosti nemnoží, ale sa stáva prítomnou na rozličných miestach sveta, kde sa slúži eucharistická obeta. To, hľ'a, je *tajomstvo viery* a eucharistického pokladu, ktoré všetci bez výnimky musíme uznávať. Po svätej omši zostáva tá istá prítomnosť v najsvätejšej Sviatosti, ktorá sa uchováva vo svätostánku na oltári, akoby v živom srdci našich chrámov. Preto je našou veľmi milou povinnosťou vzdávať úctu a poklonu vo Svätej hostii, ktorú naše oči vidia, samému vteľnému Slovu, ktoré naše oči nemôžu vidieť, ktoré sa nám však stáva prítomným, bez toho, že by opustilo nebo.

Takisto veríme, že Kráľovstvo Kristovo, ktoré má svoj začiatok tu na zemi v Cirkvi Kristovej, nie je z tohto sveta, ktorého tvárnosť sa pomíňa, a že jeho vzrast nemožno pokladať za to isté ako kultúrny, vedecký a technický pokrok, ale že spočíva v tom, aby sa čím ďalej tým dôkladnejšie poznalo nevyspytateľné bohatstvo Kristovo, aby sa skladala nádej čoraz pevnejšie vo večné dobré, aby sa láske Božej čím vrúcnejšie zodpovedalo a napokon, aby sa milosť a svätosť stále viac šírili medzi ľuďmi. Ale tá istá láska pobáda Cirkev vytrvalo sa starať aj o skutočné pozemské dobro ľudí. Lebo, hoci neprestáva napomínať všetky svoje dieťať, že nemajú tuná trvalý príbyt, predsa ich podnecuje, aby každý podľa svojho životného postavenia a svojich možností napomáhal rozvoj

Obnoviť všetko v Kristovi

svojej pozemskej vlasti, pracoval za spravodlivosť, pokoj a bratské porozumenie medzi ľuďmi a aby poskytoval príhodnú pomoc chudobnejším a menej šťastným bratom.

Veľká starostlivosť, s akou Cirkev, nevesta Kristova, sleduje potreby ľudí, to jest ich radosti a očakávania, trápenia a námahy, nie je teda nič iného ako húževnatá snaha zostať uprostred nich, aby ich osvietila svetlom Kristovým a všetkých zhromaždila a spojila v ňom, ich jediným Spasiteľovi. Avšak túto starostlivosť nikdy neslobodno chápať tak, ako by sa Cirkev prispôbovala veciam tohto sveta, alebo ako by vlaštna jej horlivosť, s akou očakáva svojho Pána a jeho večné Kráľovstvo.

Večný život

Veríme vo večný život. Veríme, že duše všetkých, čo zomierajú v milosti Kristovej — tie, čo sa ešte musia pykať v ošistcovom ohni, aj tie, ktoré hneď po odlúčení od tela prijíma Ježiš do raja, ako raz dobrého lotra — tvoria ľud Boží po smrti, ktorá bude úplne zničená v deň Vzkriesenia, keď sa tieto duše znovu spoja s vlastným telom.

Nebeská Cirkev

Veríme, že množstvo duší sú spolu s Ježišom a Máriou v raji, tvoria nebeskú Cirkev, kde užívajú nebeskú blaženosť a vidia Boha tak, ako je (36), a spolu s anjelmí majú účasť — hoci v rozličnom stupni a nie tým istým spôsobom — na vykonávaní Božej moci, ktorá patrí slávenému Kristovi, tým že za nás orodujú a svojou bratskou starostlivosťou prinášajú pomoc našej slabosti (37).

Obcovanie veriacich

Veríme v obcovanie všetkých v Krista veriacich, to jest tých, čo putujú na zemi, čo sa po smrti očisťujú a čo sa tešia nebeskej blaženosti; všetci títo spolu tvoria jedinu Cirkev. A priam tak veríme, že v tomto obcovaní láska Božia a jeho svätých vždy ochotne vypočúva naše prosby, ako nás uistil Ježiš: *Proste a dostanete* (38). Vyznávajúc túto vieru a posilňovaní touto nádejou, očakávame vzkriesenie z mŕtvych a život vo večnosti. Nech je požehnaný Boh svätý, svätý, svätý. Amen.

Poznámky

- (1) Por. *Dz-Sch.* 3002. - (2) Por. *Ex.* 3, 14. - (3) Por. 1 *Jn* 4, 8. - (4) Por. 1 *Tim* 6, 16. - (5) Por. *Dz-Sch.* 804 - (6) Por. *Dz-Sch.* 75. - (7) Por. *Dz-Sch.* 75 - (8) Por. *Dz-Sch.* 150. - (9) Por. *Dz-Sch.* 76. - (10) Por. *tamže.* - (11) Por. *Dz-Sch.* 251-252. - (12) Por. *Lumen gentium* 53. - (13) Por. *Dz-Sch.* 2803. - (14) Por. *Lumen gentium* 53. - (15) Por. *Lumen gentium* 53, 58, 61. - (16) Por. *Dz-Sch.* 3903. - (17) Por. *Lumen gentium* 53, 56, 61, 63; por. PAVOL VI, *Reč na záver III. zasadania II. Vatikánskeho koncilu*, AAS 56 (1964) 1016; por. Apošt. exhort. *Signum magnum*, úvod. - (18) Por. *Lumen gentium* 62; por. PAVOL VI, Apošt. exhort. *Signum magnum*, časť I., č. 1. - (19) Por. *Dz-Sch.* 1513. - (20) Por. *Rim.* 5, 20. - (21) Por. *Dz-Sch.* 1514 - (22) Por. *Lumen gentium* 8, 5. - (23) Por. *Lumen gentium* 7, 11. - (24) Por. *Sacrosanctum Concilium* 5, 6; por. *Lumen gentium* 7, 12, 50. - (25) Por. *Dz-Sch.* 3011. - (26) Por. *Dz-Sch.* 3074. - (27) Por. *Lumen gentium* 25. - (28) Por. *Lumen gentium* 23; por. *Orientalium Ecclesiarum* 2, 3, 5, 6. - (29) Por. *Lumen gentium* 8. - (30) Por. *Lumen gentium* 15. - (31) Por. *Lumen gentium* 14. - (32) Por. *Lumen gentium* 16. - (33) Por. *Dz-Sch.* 1651. - (34) Por. *Dz-Sch.* 1642, 1651-1654; por. PAVOL VI, *Mysterium fidei*. - (35) Por. *S. Th.* III, 73, 3. - (36) Por. 1 *Jn* 3, 2; *Dz-Sch.* 1000. - (37) Por. *Lumen gentium* 49. - (38) Por. *Luk* 10, 9-10; *Jn* 16, 24.

Aj my dúfame...

V posledných mesiacoch pozornosť celého sveta sa sústredila na Československo, kde nové vedenie, na čele s Alexandrom Dubčekom, sa prebija k vlastnému, nezávislému chápaniu a uskutočňovaniu socializmu. Len najbližšie týždne a mesiace — píšeme koncom júla — s istotou ukážu, aká je ideová nosnosť demokratického procesu, akú oporu ten proces má v rôznych vrstvách obyvateľstva a v akej miere ho povolia « priateľskí susedia ». Dnes by bola teda predčasná akákoľvek bilancia. Je však možné pozastaviť sa nad udalosťami, zvážiť ich hĺbku a dosah na poli národnom i náboženskom a zisťovať oprávnenosť nádejí do budúcnosti.

Demokratický proces sa úradne začal v orgánoch Komunistickej strany, ale živelné prepukol na každom poli. Prejavil sa ako uznanie krivd spáchaných v minulosti na nevinných; ako odsúdenie používaných metód; ako snaha o poľudštenie socializmu a o jeho svojrázny vývoj u nás; ako potreba pristúpiť k novému usporiadaniu vzájomných vzťahov Čechov a Slovákov v spoločnom štáte.

Spôčiatku sa zdalo, že celý proces bude povodňou, ktorá zasiahne každý kút a bez milosti odnesie všetko, čo stojí v ceste. To bolo v marci — apríli. Potom všetko akosi stíchlo, obnovujúci prúd sa spomalil. Začali sa objavovať v tlači rozpačité otázky: Demokratická prestala? Na Slovensku to bolo tým nápadnejšie, že celý demokratický proces — ako to viacerí vyčítajú — ustúpil akosi do pozadia pred federalizáciou.

Je pochopiteľné, že živelná reakcia sa pomaly vybie, stratí prvotnú nálož a keď má dostať výraz v úradných dokumentoch a zákonných opatreniach, ukáže sa trochu stlmená, akoby vyblednutá. Hlavné však je, aby si udržala životnú silu.

Rámcovým programom, úradným dokumentom nového kurzu je Akčný program Komuni-

stickej strany. V ňom sa jasne hovorí aj o uznaní náboženskej slobody. Vol'ba členov do Českej národnej rady, zákony o tlačovej slobode a o rehabilitáciách ukazujú, že sa ide dopredu. Dúfame, že toto sú len prvé kroky na začatej ceste, prvé právne formulácie túžob, ktoré sú na dne duši.

Na akom bode je teda vývin udalostí? Zdá sa, že nie na mŕtvom. Pokračuje a dúfame, že pôjde ďalej. Je pravda, so starými držiteľmi moci (výmeny na vedúcich miestach neboli dost' radikálne, na Slovensku sa obmedzili ozať na minimum) nemožno tvoriť nové programy, nastupovať na nové cesty, za novými cieľmi. Septembrový kongres KSČS a budúce vol'by by však mali vyriešiť túto otázku.

Tento stručný prehľad je nutný: len na jeho pozadí môžeme pochopiť cirkevnú a náboženskú situáciu.

Na akom bode bola Cirkev v ČSSR na začiatku roku 1968?

Zo slovenských diecéz tri mali na čele biskupov: Nitra, Tmava a Rožňava, ďalšie tri (Banská Bystrica, Košice a Spiš) kapitulných vikárov, nadšených prívržencov Mierového hnutia. Gréckokatolícka diecéza úradne nejstvovala. V českých zemiach len Praha mala na čele biskupa — apoštolského administrátora.

Mierové hnutie katolíckeho duchovenstva na čele s predsedom Plojharom si nárokovalo hovoriť menom duchovných a veriacich. Formálne síce prehlasovalo vernosť Cirkvi a Sv. Otcovi, ale v skutočnosti odsunovalo na vedľajšiu koľaj

Dielo koncilovej obnovy vystúpilo na verejnosť na Velehrade v utorok 14. mája t.r. Slávnostnú sv. omšu koncebrovali Otcovia biskupi Tomášek, Lazík, Hopko, Matoušek, Hlad, Očenášek, Zela, Hlouch, Trochta, Skoupý, Korec a Dubovský. Všeobecnú pozornosť vzbudili najmä poslední dvaja: obaja Slováci, boli vysvätení za biskupov tajne a ešte dnes pracujú ako robotníci. Obrázok zachycuje časť koncelebrantov počas kázne ndp. biskupa Lazíka.

zákonitých predstaviteľov Cirkvi — biskupov, poslušne prikyvovalo všetkým opatreniam, ktoré postupne udúšali Cirkev a náboženský život a šíriло chvály, ako sa vraj Cirkev u nás má dobre: sami ateisti vyslovili údiv nad činnosťou tohto « trójskeho koňa ».

V seminároch (Bratislava a Litoměřice) bol numerus clausus — len veľmi obmedzený počet prijatých; rehoľníci sú rozohnaní, rehoľné sestry sústredené pod dozorom, rehoľný život odsúdený na pomalé vymretie; *Katolícke noviny* sú katolíckymi len podľa mena, iná katolícka tlač prakticky nejestvuje; vyučovanie náboženstva je všemožne sťažované; praktický náboženský život je prekážkou prístupu do niektorých zamestnaní a vyvoláva ťažkosti na každom poli.

To je len stručný prierez, ktorý by bolo možno ešte veľmi rozšíriť.

Aké zmeny priniesli posledné mesiace?

V českých zemiach sa na biskupské stolce postupne vracajú zákonití pastieri, ktorí od päťdesiatych rokov nemohli vykonávať svoj úrad.

Slovenský katolicizmus dostáva nový tvrdý úder: smrť ndp. arcibiskupa Néceseja je ozaj ťažkou skúškou. Osirela Nitra, ale osirel i celý národ. Otázka správy diecézy sa síce zákonite vyriešila, ale to je len provizórium. Nebohý pán arcibiskup tesne pred smrťou usporiadal i bolestnú situáciu banskobystrickú, ale to je tiež len riešenie dočasné. Potreba obsadenia biskupských stolcov sa cíti ozaj čím ďalej tým naliehavšie. To bude iste prvý bod rokovanií čs. vlády so Svätou stolicou.

Sv. stolica je ochotná vyriešiť i otázku slovenskej cirkevnej provincie a usporiadania hraníc slovenských diecéz. Čs. vládni činitelia prejavili tú istú ochotu. Nádejame sa, že v tomto bude vzájomné vyjednávanie pôjdu bez väčších ťažkostí.

Marcové udalosti zmietli Mierové hnutie duchovenstva. Utvorilo sa Dielo koncilovej obnovy, ktoré sa pomaly púšťa na cestu. Má dobrý rozlet, nadšených pracovníkov, široké pole činnosti: aký pracovný priestor mu však doprajú?

S radosťou zaznamenávame, že z požiadavok, ktoré slovenskí biskupi vyslovili v svojom posolstve a pán arcibiskup Nécese v známom článku v Kultúrnom živote, sa niektoré príčinné vládných činiteľov už aspoň čiastočne uskutočnili.

Bola čiastočne odčinená krivda na slovenských gréckokatolikoch. *Katolícke noviny* majú nové vedenie a nového ducha. Prijímanie kandidátov na kňazstvo sa dostáva do rúk cirkevných predstavených. Vedenie Spolku sv. Vojtecha a Charity sa trochu zmenilo.

Sú to predznaky jari, alebo len dočasné ústupky pod tlakom udalostí? Nedostane sa

všetko znovu do starých kolají?

Táto obava nachádza svoje oprávnenie v zistení, že — nakoľko vieme — vládni splnomocnení a cirkevní tajomníci — okrem diecézných — sú ďalej na svojich miestach a sú to tí istí ľudia, ktorí už roky všemožne prekláali Cirkvi. I rehabilitácia biskupov a kňazov pokračuje pomaly a píše sa o nej veľmi bojzlivito, kým bývalí predáci Mierového hnutia nielen že neuznávajú predošlé omyly, ale sa stavajú do pózy mučeníkov.

Vláda ČSSR určite má mnohé naliehavé starosti na poli politickom a hospodárskom; sme však presvedčení, že terajšia neistota a stagnácia v novelizácii štátneho cirkevného zákonodarstva a v riešení tak isto naliehavých otázok náboženskej slobody (napr. noví biskupi, ďalšie semináre, profesorský zbor teologických fakúlt, rehole, vyučovanie náboženstva, atď.) sú len dočasné. Ťažkosti a sporné body sú a budú. Nazdávame sa však, že ich prekonanie nie je len v záujme Cirkvi, lež i v záujme štátu.

Zatiaľ s potechou zisťujeme, ako demokratický proces rozduchal v plamene niektoré pahreby slovenského katolicizmu, najmä ľud, inteligenciu a mládež. Obrovské zástupy veriacich na púťach dosvedčujú, že viera v srdci nášho slovenského ľudu nevymrela, ba naopak, skúška ju prehĺbila a upevnila. — Slovenská inteligencia tiež nestratila vieru v Boha: hľadá syntézu medzi vierou a vedou a nadšene sa dáva do služieb Cirkvi, tak v Diele koncilovej obnovy, ako i na poli tlače a inde. — Mládež, ktorá bola cieľavedome vedená k ateizmu, sa akosi inštinktívne zastavila a zhrozila nad jeho priepasťou: často je bezradná, tápe, ale hľadá životnú náplň a riešenie životných problémov tam, kde ich hľadáli predošlé slovenské generácie, v kresťanstve.

Na akom sme teda bode?

Zdá sa, že marcové vetry boli silnejšie ako dnešný vánok. Ovzdušie však je dnes už iné, jar nebola len preludom a nádej, že sa nenavráti smrtonosná zima, sú opodstatnené.

Veríme v dynamiku lásky, utrpenia a Božej milosti: to je prameň nových sil, ktoré možno na čas umlčať, ale nie zničiť. Veríme, že zdravé korene slovenského katolíckeho ľudu, veriacej inteligencie a našej mládeže, zmietanej túžbou po pravde, zostanú naďalej hlboko zapustené do živých slovenských tradícií a nevyhynú.

Aj my sa cítime výhonkami tých istých koreňov. To nás oprávňuje spolieť sa vlastnou a hovoriť o jej problémoch; to nás zaväzuje k modlitbe, obetiam a práci; to i nám dáva istotu, že bod, v ktorom sa Cirkev a náboženský život na Slovensku dnes nachádzajú, nie je mŕtvly.

Dominik Hrušovský

Pohreb alebo slávnosť?

Keď šlo do tlače predoslé číslo nášho časopisu, prišla správa o náhlom zhoršení zdravotného stavu ndp. arcibiskupa Nécseyho. Dúfali sme, že veľký arcipastier, práve povýšený na titulárneho arcibiskupa, sa čím skôr zotaví. Bohužiaľ, vo večerných hodinách dňa 19. júna 1968 usnul v Pánu, v biskupskej rezidencii na nitrianskom hrade.

Je to veľká strata a bolestný úder pre Cirkev na Slovensku. Prijímame z Božej ruky aj túto ranu, ako nás nebohý sám učil slovom a príkladom: v Ústave sv. Cyrila a Metoda, kam chodieval pri každej svojej ceste do Ríma, nikto nezabudne na kázeň o utrpení, ktorú nám povedal asi pred rokom.

Nech odpocíva v pokoji!

Keď som sa dňa 21. júna blížil k staroslávnej Nitre, ktorá sa vynorila v slávnostnom majestáte svojho hradu na obzore, nemal som dojem, že idem na pohreb. Nálada bola akosi príliš slávnostná. Skôr sa mi zdalo, že idem na oslavu; na vážnu, pokojnú, hlboko do duše zaliehajúcu oslavu. Dojem sa prehľbil, keď som pozoroval veriacich, ako prúdili popri mŕtvoľe vystretého veľkňaza, pána arcibiskupa Nécseyho, v Pribinovej kaplnke. Mladí otcovia vysvetľovali svojim deťom, čo tam leží; slovenské mamky sa dôstojne modlili ruženec; mládenci s úctou pozerali na tvár, ktorá sa strávil ako dohorievajúca svieca. Bolo to čosi rodinného, spokojného, aj keď smútok bol hlboký.

A na druhý deň sa obnovila tá istá posvätná nálada. Už pol hodinu pred pohrebom bolo celé úbočie pod hradom a najmä prístup do katedrály veľkým mraveniskom. Keď sa pohreb začal, sprievod biskupov a kňazov sa musel pomaly pretíkať cez úzky chodník medzi

množstvom ľudí. Boli v ňom biskupi Lazík, P o b o Ź n ý, Illouch. Grutka, László z Eisenstadt, ktorý zastupoval aj kardinála Königa; k nim sa pridružili biskupi Korec a Dubovský, tajne vysvätení, a neskôr aj biskup Otčenášek; ďalej kráčal v sprievode Mons. Giovanni Cheli, ktorého vyslal sám Svätý Otec, a s ním Mons. Vavrovič z Ríma a autor tohto článku, ktorý mal česť reprezentovať kardinála Šepera, spojeného s nebohým bratským putom priateľstva.

Pohrebné obrady a omša sa odabvali na širokom priestranstve pod hradbami. Pod vysokou sochou Panny Márie bol postavený oltár a pred ním vyvýšený katafalk s truhlou. Obrady vykonal za asistencie p. biskup Lazík, ktorý v pohmutej odlúčke zdôraznil hlavnú črtu nášho veľkého arcibiskupa:

«Vždy žil, pracoval a hovoril rečou lásky».

P. biskup Illouch vyzdvihol prameň tejto lásky: kto stretol nebohého veľpastiera, mal vždy dojem, ako keby sa on len práve zdvihol od adorácie pred svätostánkom alebo u päty kríža.

Smútočný prejav p. biskupa Grutku ukázal, že nebohý bol otcom aj Slovákom roztrúseným po svete.

Mons. Cheli povedal, že impozantná účasť na pohrebe je najvýraznejším svedectvom o svätosti nebohého a o láske, akou ho zahrňoval veriaci ľud. Prečítal potom posolstvo Svätého Otca, podpísané kardinálom Ciecognanim:

«Najvyšší Veľkňaz s hlbokým žiaľom prijal zvest o smrti J. E. dr. Eduarda Nécseyho, tit. arcibiskupa, biskupa veličského a apoštolského administrá-

tora nitrianskeho. Svätý Otec prejavuje tú všeobecnú úctu, ktorú vzácny zosnulý arcipastier požíval. Zvlášť vyzdvihuje vynikajúce príklady jeho čnosti, ktoré žiarili v jeho kňazskom a arcipastierskom živote. Bol horlivý najmä v apoštolskom úsilí pri spravovaní biskupstva a aj za najťažších okolností vynikal vernosťou vo viere, ktorú vždy smelo vyznával. Vyznačoval sa neochvejnou vernosťou a neprestajnou prítlunosťou k Apoštolskej Stolicy, ako aj úprimnou láskou k svojej pozemskej vlasti.

Najvyšší Veľkňaz vysielal k Bohu vrúcne prosby, aby dobremu a vernému služobníkovi udelil večné odpočinutie. Biskupom, ktorí sú prítomní na pohrebe, duchovným i veriacim, ktorí zosnulého oplakávajú, udeľuje apoštolské požehnanie ako zálohu nebeských dobrot.

Dalšie prejavy povedal za nitrianskych veriacich p. František Mojto a za duchovenstvo novozvolený kapitulný vikár dr. Ján Pástor.

Sprievod kňazov vyprevadil nakoniec truhlu do krypty, ktorá sa nachádza na mieste, kde stál Pribinov chrám, kolíska kresťanstva na Slovensku. A tu sa ozvalo slovenské srdce vdácnosťou, keď spontánne celý zástup zaspieval pápežskú hymnu *V sedmobrežnom kruhu Ríma*. Mnohé srdcia a oči zaslzili určitou radosťou, keď po rokoch znovu znel mohutný nápev pod múrami katedrály. Tu sa napájala znovu kresťanská tradícia Slovákov na prúd cyrilometodský a na jeho hlavnú známku: vernosť Petrovmu Stolu a jeho nástupcom.

Tažko odhadnúť, koľko ľudí bolo prítomných na pohrebe. Bola to masa, ktorá sa rozlievala po celom úbočí hradu; hovorilo sa o päťdesiat tisícoch a asi o 400 kňazoch. Milé bolo vidieť v zástupe sestričky, kto-

ré prišli z rôznych okolitých pracovísk, ako napr. z blízkych Sládečkovíc, kde vedú chov kureniec. Náš verný ľud, ktorý tvrdými mozolami a výzorom dokazuje svoju pracovitosť, znovu ukázal, čo mu je hlavné a v čom nachádza pokoj a silu pre každodennú prácu: vo viere. Nechýbala ani mládež, poniektorí prišli aj v krojoch. Sem tam bolo vidno aj vojakov. Ba aj štátna vrchnosť bola zastúpená.

Hľadal som v spomienkach podobné obrazy pohrebu. A prichádzal mi stále na pamäť nekonečný sprievod jednoduchých ľudí, robotníkov, roľníkov, matiek, s deťmi, inteligentov, ktorý prúdil dňom a nocou

pred mŕtvolou pápeža Jána v bazilike sv. Petra. Tu sa odohrávalo čosi podobného. Smútok bol stlmený akousi mimoriadnou slávnostnou náladou. To nebol pohreb, to bola manifestácia viery slovenského ľudu. A istý kňaz vedľa mňa nebol azda ďaleko od pravdy, keď za súhlasu mnohých prítomných povedal, že pohreb nášho nezabudnuteľného arcipastiera bol počiatkom ľudového blahorečenia. Azda to mal na mysli aj biskup Hlouch, keď predvídaj, že k hrobu arcibiskupa Nécseyho budú chodiť Slováci tak ako Moravia chodila k hrobu arcibiskupa Stojana.

Msgr. Jozef Tomko

LIST SLOVENSKÝM SESTRICKÁM OD SPOLUSESTRY

Drahá sestrička!

V duchu Ťa objímam, slzy mi padajú z očí razom s Tvojimi a celkom zblízka Ti šepcem: « Ďakujem Ti za hrdinskú odvalu ». Aký je na Teba hrdý Pán Ježiš. Vraví ti: « Som s Tebou spokojný, dcéra moja. Si mi pomocnicou pri spásе duší! ».

A naša nebeská Matka, drahá sestrička, vari sa už chystá a čoskoro príde, aby si Ťa vzala ku svojmu Synovi. A vtedy Tvoja duša bude zaplavená pokojom, radosťou a láskou, a uvedomíš si jasne, že to všetko stálo za to, že si netrpela nadarmo.

A v slávny deň, keď všetci vstaneme zmŕtvych, pozdvihnem hore svoje oči a zvolám: « Hľá, tam je moja sestrička. Sedí celkom blízko pri Božom Baránkovi! ». A za každú ranu a urážku, čo si nosila na svojom tele počas pozemského putovania, uvidím vychádzať z Tvojej krásy skvelé lúče a budem si znova a znova opakovať slová: « Aká je krásna, aká je nádherná! ».

No zatiaľ, drahá moja hrdinská sestrička, každý deň kňaz prináša Pánovu obeť, aby Ti dal silu vytrvať. I ja sa budem za Teba modliť, prosiac drahého Ježiša, aby Tvoju dušu posiloval.

Teba milujúca sestra v Kristu

Matka Mária Klementína

NAŠA RODINA V ŠÍROM SVETE

Päť rokov života Slov. ústavu sv. Cyrila a Metoda

Na sviatok Patronky Slovenska, Bolestnej Panny Márie, 15. septembra 1968 bude 5. výročie posviacky Ústavu sv. Cyrila a Metoda v Ríme. Päť rokov v živote inštitúcií nie je veľa. Ani päťročné trvanie Ústavu neznamena nijako dlhý úsek jeho života. Ide iba o prvé kroky, za ktorými má s Božou pomocou nasledovať dlhá cesta.

Chceme sa však pozastaviť aj pri prvej päťročnici Ústavu, a to z viacerých príčin. Na prvom mieste chceme vyjadriť vďačnosť Pánu Bohu a všetkým ľuďom, ktorí toto dielo pomohli vybudovať a pomáhajú ho udržiavať. Chceme si ďalej pozorne všimnúť, ako vyzerali prvé kroky v živote Ústavu, aby sme vedeli dobre napredovať po ďalšej ceste. Zamyslieť sa nám tiež treba — zvlášť v takom dramatickom období, aké prežíva naša domovina — nad pomerom Ústavu ku duchovným a kultúrnym snaženiam slovenského národa.

Tu všetko je prejav lásky — dar

Ústav je spoločným dielom Slovákov, žijúcich v zahraničí a hlavne amerických Slovákov, predovšetkým v tom zmysle, že je zvýraznením ich lásky k dedičstvu našich apoštolov sv. Cyrila a Metoda, teda ku kresťanstvu, ktoré obohacuje a zdokonaľuje hodnoty, čo máme od prírody ako Slováci. Všetko, čo tu je — pozemok, budova a jej zariadenie, a to od bohoslužobných rúch až po posledný kliniec — je dar Slovákov v zahraničí, je teda prejav lásky. A toto je vari to najkrajšie pri budovaní i pri prvých krokoch Ústavu. Mnohé prejavy lásky, čiže mnohé dary pre Ústav by neboli možné, keby darcovia nemali účasť na láske samého Boha, ktorý je našim milujúcim Ocom. On nám daroval svojho Syna, ktorý za nás obetoval svoj život, a dáva nám so svojím Synom Duchu Lásky, aby v nás vždy pulzovala ľudská láska, posilnená láskou samého Boha. Naša vďačnosť smeruje preto v prvom rade k Bohu za inšpiráciu pre budovateľov Ústavu a pre dobrodincov, za jeho pomoc pri budovaní Ústavu i pri jeho prvých krokoch.

Príklad našich apoštolov, sv. Cyrila a Metoda, ktorí zanechali svoju otcinu a venovali celý svoj život šíreniu Kristovej pravdy a lásky medzi našimi predkami, je stále hybnou silou pre obetavosť ľudí, ktorí sa hlásia k ich dedičstvu. Nuž naša vďaka smeruje aj k týmto ochrancom nášho Ústavu.

Zástup ľudí, ktorí Ústavu doteraz prejavili svoju priazeň, je veľký. Nemožno ich pri tejto príležitosti všetkých vypočítať. Nevyhnutne však musíme aspoň najhlavnejších spomenúť. Svätý Otec blahej pamäti Ján XXIII. posvätil 13. mája 1963 pre Ústav základný kameň. Svätý Otec Pavol VI. povedal v predvečer posviacky Ústavu historický prejav ku Slovákom, označil Ústav za duchovné stredisko Slovákov, žiadal Slovákov, aby posielali doň svojich synov a aby sa starali o jeho udržiavanie. Tento postoj dvoch pápežov je prejavom lásky a spravodlivosti voči snahám Slovákov zveľadiť svoje duchovné imanie a zaradiť sa čestne do rodiny ostatných národov. Ide o prejav o to vzácnejší, že spomenutým pápežom boli dobre známe ťažkosti, s ktorými sa Slováci stretávajú a s ktorými sa museli vypořiadat' aj pri budovaní Ústavu. Sme im z hĺbky duše povďační.

Pri schvaľovaní Ústavu veľké porozumenie pre toto dielo preukázal J. E. kardinál Tisserant. Ústav morálne napomohli aj páni kardináli Bea, Cicognani a Pizzardo. Veľkú morálnu pomoc poskytol vdp. P. Prešeren SJ.

Významný zástoj obetavosti pri budovaní Ústavu a teraz pri jeho udržiavaní má protektor a otec Ústavu ndp. biskup Grutka. Kto spomenie meno Ústavu, musí vysloviť aj vďaka to-
muto mužovi šľachtetného srdca.

Pre vznik Ústavu bolo mimoriadne dôležité priaznivé stanovisko, ktoré zaujal k celému podujatiu osvp. opát T. Kojiš OSB a opátstvo sv. Andreja Svorada v Cleveland, Ohio. Svojou priazňou podporili Ústav aj naši otcovia biskupi v zahraničí P. Hnilica a M. Rusnák.

Naše organizácie, ako *Sdruženie Slovenských Katolíkov v Amerike*, ktorá si vzalo ochranu nad Ústavom, ďalej *Katolícka Jednota Mužov*, *Katolícka Jednota Žien*, *Pensylvánska Katolícka Ženská Jednota*, *Katolícky Sokol* a početné osady v USA i v Kanade obetavo prispeli na vybudovanie Ústavu. Naše misie v Argentíne, v Austrálii, v Belgicku, v Brazílii, vo Francúzsku a v Nemecku ako aj Slováci z Rakúska, Talianska a Španielska prispeli svojím podielom na vybudovanie Ústavu. Početní kňazi i laici preukázali veľkú obetavosť pre spoločné slovenské dielo v Ríme. Keďže nemožno všetkých na tomto mieste spomenúť, uvedieme aspoň predstaviteľov jednotlivých kategórií — z našich prelátov treba pripomenúť veľkodušnosť Msgr. Krasulu a Msgr. V. Štefana, z veľkých priateľov Štefana Romana, z dobrých organizá-

torov osadnej pomoci pre Ústav Rev. I. Fuzyho, z radov horliteľov usilovnosť a štedrosť Agnesky Hobrajterovej a Betky Bedbárovej. Ostatní nech sa necítia obidenými. Všetkých mená uvedieme v knihe o budovaní Ústavu.

Zvlášť si oceňujeme pomoc našich časopisov a ich redaktorov za ochotné uverejňovanie článkov a informácií o Ústave.

Všetkým, či napomohli Ústav morálne alebo hmotne, patrí naša úprimná vďaka!

Život v Ústave — jeho prvé kroky

Do novej budovy sme sa nastahovali 1. mája 1964. Zo starého domu od katakomb sv. Kalixa sa preniesli do Ústavu seminaristi pod vedením slovenských saleziánov, ktorých direktorom bol vtedy vdp. Ľudovít Macák SDB. Preniesla sa redakcia časopisu *Hlas z Ríma* a nášho vydavateľstva s redaktorom, ktorým bol pisateľ týchto riadkov. V Ústave začali pracovať aj Sestry františkanky, ktoré majú na starosti vedenie domácnosti. Bolo treba uviesť dom do chodu. Vďaka obetavosti obyvateľov domu život v dome sa dal do pohybu. Neskôr prišli do práce ďalší kňazi, a to dp. Dominik Hrušovský za redaktora *Hlasov z Ríma* (provizorne bol v Ústave od decembra 1965 do marca 1966 a definitívne prišiel do Ústavu koncom júla 1966) a dp. Štefan Vrablec za redaktora liturgických a asketických publikácií (prišiel 1. júla 1966). Do Ústavu sa nastahovali niektorí naši kňazi, ktorí sú v službách Svätej Stolice (Msgr. Jozef Tomko, dp. František Škoda a dp. Jozef Zlatňanský) a spolupracovníci pápa biskupa Hnilicu: Msgr. Jozef Vavrovič (počiatkom roku 1965) a Msgr. Anton Botek (roku 1966). Prítomnosť všetkých je pre Ústav posilou.

Osobitné svedectvo treba vydať tým kňazom, ktorí pracujú výlučne na postati Ústavu. Je to komunita našich saleziánov teraz pod vedením direktora vdp. Jozefa Babiaka a naši spomenutí redaktori. Saleziáni sa už od rokov zaoberajú vychovávateľskou prácou s našimi seminaristami. Ústav im zabezpečuje celé zapatrienie, ale inakšie nemajú nijaké platy. Za takých istých podmienok pracujú dvaja spomenutí redaktori. Všetci spolu — to sú motory, ktoré ťahajú prácu v Ústave. S vďakou treba zaznamenať, že pohonnou silou je predovšetkým láska ku Kristovi a kresťanská láska ku slovenskej svojeti.

Svojimi publikáciami, zvlášť Latinsko-slovenským misálom, ktorý bol poslaný pre každý kostol na Slovensku ako dar Svätého Otca, prispel Ústav značným podielom k uplatneniu koncilovej liturgickej obnovy u slovenských katolíkov.

Keby sme chceli zachytiť vykonanú prácu aj v číslach, bolo by treba uviesť, že naši saleziáni vyučujú a vychovávajú ročne priemerne 20 seminaristov, že náš časopis pravidelne vychádza každý mesiac a že sme tu v Ústave vydali od r. 1964 doteraz vyše 100.000 exemplárov kníh.

Na Ústav sa viazali dôležité oslavy 1100 ročného príchodu sv. Cyrila a Metoda k našim otcom (r. 1963) a také isté jubileum príchodu sv. Cyrila a Metoda do Ríma (r. 1967). Obe jubileá sme oslávili za aktívnej účasti najvyšších predstaviteľov katolíckej Cirkvi. Okrem toho pri iných príležitostiach navštívili Ústav mnohé významné osobnosti. Ústav sa tak stáva reprezentantom katolíckych Slovákov v srdeci kresťanstva.

Slováci, ktorí žijú v zahraničí, pri návšteve Ríma pravidelne vyhľadávajú aj náš Ústav. V poslednom čase máme časté návštevy turistov zo Slovenska. Keďže Ústav chce byť strediskom Slovákov vo Večnom meste, tieto návštevy prijímame veľmi radi.

Prvé roky a prvé kroky Ústavu možno nazvať skromnou sice, ale radostnou službou lásky, ktorá sa konala verne pre ľud Boží slovenského pôvodu vo vlasti i v zahraničí. Pán Boh nech hojne odplatí svojimi darmi všetkým, čo túto službu v Ústave na hociktorom pracovnom úseku konali!

Aké sú výhľady do budúcnosti?

Vývin náboženských pomerov vo vlasti môže do značnej miery ovplyvniť aj prácu nášho Ústavu. Ak však táto práca ostane aj naďalej — a chce takou naozaj ostať! — nezištnou službou lásky pre Slovákov vo vlasti i v zahraničí, netreba sa obávať, žeby táto práca bola zbytočná. Úprimná láska je vždy potrebná a vždy si vie nájsť aj svoje miesto v patričnej spoločnosti.

Ústav bude aj v budúcnosti potrebný pre Slovákov vo Večnom meste, a to jednak ako študijné stredisko, jednak ako ohnisko kresťanskej kultúry. V obidvoch týchto ohľadoch máme my Slováci veľa práce už aj preto, že takáto práca sa v blízkej i dávnej minulosti nemohla v potrebnej miere rozvinúť.

Pozeráme sa teda do budúcnosti s optimizmom a veríme, že po prvých krokoch a rokoch bude Ústav robiť ďalšie kroky a prežívať ďalšie roky plodnej a osožnej práce pre ľud Boží vo všeobecnosti i pre Slovákov osobitne.

Ústav a duchovné snaženia Slovákov

Ako človek tak aj národ žije v oblasti hmotnej, ale aj duchovnej. Ako u človeka tak aj u národa možno hovoriť o duchovnej štruktúre, o duchovnom organizme. Túto duchovnú štruk-

túru alebo duchovný organizmus tvoria kultúrne hodnoty a charakterové vlastnosti či už človeka alebo národa. Kultúrne ustanovizne, umelecké strediská, ale aj ohniská náboženského života — aspoň podľa kresťanského poňatia života človeka a života národa — sú v patričnom duchovnom organizme nevyhnutne potrebnými článkami.

V duchovnej štruktúre slovenského národa viaceré dimenzie ešte len čakajú na plné rozvinutie.

V tomto zmysle aj náš Ústav môže nájsť v duchovnej štruktúre alebo v duchovnom organizme slovenského národa svoje miesto a môže plniť užitočnú úlohu. O aké úlohy môže ísť? Slovensko malo v minulosti pomerne slabé kontakty, zvlášť ak máme na zreteli kontakty náboženského rázu, so svojimi deťmi roztrúsenými po celom svete. Ústav, ktorý je v srdci kresťanstva, môže v tomto smere v budúcnosti veľa vykonať. Bude veľmi osožné, ak Slováci budú viac prenikať do sveta ako dosiaľ a viac zo sveta prijímať ako tomu bolo v minulosti. Treba nám domáce veci predstavovať svetu a svetové veci približovať domovu. Aj v tomto smere

môže mať Ústav v budúcnosti dôležité poslanie.

Potrebné je teda, aby sme Ústav považovali za článok v duchovnom organizme Slovákov. Potreba pozitívne budovať naše duchovné hodnoty by mala v našom prípade prevážiť svojou závažnosťou a dôležitosťou nad rozličnými podružnými ohľadmi, ako sú napríklad delidlá na Slovákov vo vlasti a Slovákov v zahraničí, ako sú generačné rozdiely alebo ako je aj politická konjunktúra.

Nech je nám záujem o zveladenie duchovného imania Slovákov väčší a dôležitejší, ako prechodné osobné alebo skupinovú záujmy a potom nebudeme mať ťažkosti s našim Ústavom a s jeho začlenením do duchovného organizmu slovenského národa.

Päť rokov života Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda, z ktorých posledné dva tri boli v prevažnej miere v službe domovine, oprávňujú nás k reálnym nádejiam, že Ústav v budúcnosti prispeje k obohateniu slovenského duchovného organizmu a že tento organizmus jeho činnosť prijme za svoju.

Msgr. Štefan Náhalka

OZVENY NA « OHLAS SLOVENSKÝCH KŇAZOV V RÍME »

« Oblas slovenských kňazov v Ríme » z 18.4.1968 chcel byť krokom ku bratskému dialógu so všetkými ľuďmi dobrej vôle, zvlášť s ľuďmi z našej domoviny. Po trojmesačnom odstupe od vydania « Ohlasu » s radosťou konštatujeme, že všetci ľudia, ku ktorým sa toto vyhlásenie dostalo, pochopili ho v tom zmysle, ako ho chceli podať jeho pôvodcovia.

V zahraničí uverejnili « Oblas » viaceré slovenské časopisy. Pomerne mnohí príslušníci slovenskej emigrácie reagovali na « Oblas » listami. Napospol všetci zaujali k nemu kladné a pokojné stanovisko. Zo slovenských kňazov, ktorí žijú v zahraničí, sa dostatočne za « Oblas » postavili títo vdpp.: J. Bábik, Dr. V. Bucko, Msgr. J. Gašparík, F. Kostolný, J. Kováč SJ, E. Mikuš SDB, Dr. J. Mistrik, F. Reves, J. Strečanský SDB, Dr. T. Zúbek OFM. Sme povďační slovenským časopisom aj oltárnym bratom za prejav morálnej jednoty so slovenskými kňazmi v Ríme.

Vo vlasti sa « Oblas » dostal do verejnosti jednak prostredníctvom časopisu « Kultúrny život », ktorý uverejnil z « Ohlasu » časť s požiadavkami slovenských kňazov z Ríma, a prostredníctvom « Katolíckych novín », ktoré uverejnili celý « Oblas ». « Kultúrny život » sa k « Ohlasu » dvakrát raz vrátil, a to v príspevkoch svojich čitateľov, ktorí odpovedali na poznámku spisovateľa V. Mináča, uverejnenú v novinách « Pravda » 19.5.1968 (viď « Kultúrny život », č. 22). V. Mináč sa vyslovil, že ako spisovateľ sa hanbí za to, že sa do verejnosti dostalo « posolstvo katolícko-ľudáckej emigrácie z Vatikánu k slovenskému národu (katolíckemu) ».

Nemienime s V. Mináčom polemizovať. Kvôli

pravde a spravodlivosti musíme však so žiaľom konštatovať, že práve v čase, keď sa vo vlasti mnohí ľudia dobrej vôle usilujú odstrániť rozličné deformácie pravdy a spravodlivosti z nedávnej minulosti, V. Mináč deformuje náš « Oblas » viacerým spôsobom. Ide konkrétne o tieto deformácie:

1. Náš « Oblas » nie je posolstvom katolícko-ľudáckej emigrácie. Zo slovenských kňazov v Ríme väčšina sa nemohla k ľudáctvu hlásiť jednoducho pre svoj mladý vek. Další slovenskí kňazi, ktorí žijú v Ríme a sú dnes už päťdesiatnici, sa politicky neexponovali ani ako ľudáci ani inakšie za svojho pobytu vo vlasti a tým menej v Ríme. Taká je holá skutočnosť. Keď toto konštatujeme, nijako nemienime azda zastávať stanovisko, že všetci ľudáci sú zločinci s ktorými sa bez hanby nedá ani len hovoriť.

2. Náš « Oblas » nepochádza z Vatikánu. Medzi Vatikánom a ostatným Rómom je nielen rozdiel teritoriálny, ale hlavne juridický. Meno Vatikánu sa, pravda, opakovalo v období kultu v hrozných deformáciách. Škoda by však bolo taký skrinový stav naďalej umele udržiavať, a to nielen v tlači, ale ani v hlavách ľudí, ktorí sa chcú považovať za kultúrnych.

3. « Oblas » mal byť príhovorom ku všetkým ľuďom dobrej vôle, ktorí sa vedia porozprávať hoc aj s katolíckym kňazom. « Národ slovenský (katolícky) » je v tejto súvislosti len vynálezom V. Mináča.

Ináč vyslovujeme svoj vdak všetkým, ktorí sa snažili prijať náš « Oblas » nezaújate a zvlášť tým, čo sa aj verejne dožadovali jeho správneho pochopenia.

Z ÚSTAVU SV. CYRILA A METODA

Z kroniky malého seminára

● Kto improvizuje, môže počítať s nezdarom. My sme takto improvizovali hudobno-literárnu akadémiu na sviatok Pomocnice kresťanov, a čuduj sa svete, sa nám podarila. V tom bude mať prsty asi ona, lebo nechcela na nás odpustiť zahanbenie práve pri svojej slavnosti. Táto skúsenosť je pre nás ďalším podnetom dôverovať v jej pomoc, ale — nie improvizovať!

● Koncom mája opäť k nám zavítal náš vzácny priateľ a dobrodinec Father Dragoš, milovník kvetov a záhradnej dekorácie. Každý deň jeho pobytu medzi nami je novým príspevkom k spríjemneniu okolia nášho Ústavu. Nevedno, ktorú aleju po ňom pomenujú. Tentoraz prišiel aj s pekným a hojným dažďom, ktorý asi pre nás vyprosil vo Fati-

me. Aj keď nie je to priam zážrak, ale pekné gesto je to zo stránky Božej Prozreteľnosti.

● Mesiac Božského Srdca Ježišovho, mesiac jún, nás pozýva k «pramenu všetkého potešenia», ktoré všetci potrebujeme, no najmä študenti na konci školského roku. Začali sme ho so srdcom očisteným pri mesačnej duchovnej obnove, ktorú nám vykonal palestínsky misionár Prof. Ján Slaninka SDB. Nato sme zabehli k moru, aby sme nezanedbali ani telo. A teraz sa tu potíme... Pod'ťe skúsiť!

● V utorok pred Božím Telom autobus nás vyviezol na výročnú exkurziu do zelenej Umbrie. Cestu nám spríjemňovali jednak krásy okolitej prírody, jednak spevy, historky a žarty. Milovníci «duráka» ani tu nezapreli svoje chůtky. Medzi nimi ne-

smel chýbať ktosi, kto oduševňuje spoluhráčov, keď prehrávajú, ale trochu sa znervózňuje, keď sám prehráva. Ale nechajme klebety!

● Dovoľujeme si však jednu poznámku. Upezoastavujte sa na tom, že spomíname iba samé príjemné veci, povedali by sme — samé maskrty. Keby kronikár poznal všetko, čo denne konáme, keby chcel spočítať kvapky nášho znoja nad knihami, pri tabuli, do zošitov a na rozličných úsekoch nášho životného frontu, boli by z toho objemné knihy, a dnešný človek nerád číta dlhé rozpravy.

● Teda po dvojhodinovej ceste došli sme na prvú zastávku: Fonte Colombo, uprostred bujarej romantiky prírody. Zurčiace potôčky v údoliach, zrázne stráne, lesnaté kopce, osamelé domčeky a kostolíky v zeleni, a nad hlavou belasé nebo s bie-

lymi fl'akmi obláčkov -- kol'ká to nádhera! A sem sa utiahol sv. František z Assisi zaspievať svoju hymnu na stvorenie a zložiť regulu pre svojich stúpenčov. Starý kláštorik dýcha týmto Františkovým duchom.

● Odtiaľ sme zamerili na Greccio, vzdialené asi dvadsať kilometrov. Tu zasa sv. František pripravil prvé jasičky so živými figúrami, aby vrúcnejšie prežil Vianoce. živý vól a osol tam stáli počas celej polnočnej omše. Už zďaleka vidno kostolík a kláštor, ktorý vznikol nad týmto miestom. Všetko sa zdá prilepené na bok skaly vo výške ako lastovičie hniezdo. Františkovo Greccio pripomína Benediktovo Subiaco. Tí svätci sa tak veľmi podobali nebeským vtákom a horským kvetom...

● V jaskyni, kde stáli prvé jasičky, dnes stojí oltár, pri ktorom sme mali svätú omšu,

Dve skupiny slovenskej mládeže: hore súbor « Stavbár » na dvore ústavu sv. Cyrila a Metoda v Ríme; dole pohľad na zhromaždenie mladých zo slovenských rodín, vo Washingtone v apríli t.r. Písali sme o tomto zjazde v májovom čísle.

spestrenú slovenskými vianočnými spevmi. Ozať, táto naša exkurzia sa tak trochu podobala puti. Ale sa zadivite: na takom posvätnom mieste toľki sa okúňali ist' ministrovat'. Len neskôr vysvitlo, že sa hanbili prevziať úlohu miništrantov, ktorí tu fungovali pri prvej polnočnej a volali sa vol a osol. No konečne ministrant sa predsa našiel a pekne zahral úlohu tých prvých.

● Tu sme si mali nabrat' sily a oduševnenia ku skúškam, ktoré na nás mali dol'ahnúť o pár dní. Hoci už predtým nám profesori pekne hovorili o osahu, o význame, o dobrodení skúšok, predsa skúšky majú v sebe čosi, čoho sa študent obáva a čomu by sa najradšej vyhol. Ale ako?... Kam sa schovať?... Nepozostáva iné, iba zahryzť do nich ako do chrenu, hoci tí aj slzy výfúknu. No napokon aj to sa zmení na zadosťučinenie — iucundi acti labores — čo sa prekoná, je príjemné!

● Sviatok sv. Petra a Pavla, už aj tak červeno naznačený v kalendári, ozdobili sme aj kvetinami, lebo sme zažili krásne chvíle. A posledný deň školského roku v seminári má byť ozať krásny. Pán biskup Hnilica, v deň svojich menín, mal št'astie a nám urobil radosť, že vysvätil

J. E. ndp. biskup Grutka na Slovensku a Ríme

Pán biskup Grutka sa zúčastnil na pohrebe ndp. arcibiskupa E. Nécseyu v Nitre. Prejavil tak svoju úctu k nebohému seniorovi slovenského biskupského zboru, s ktorým sa dobre poznal na koncilových zasadaniach v Ríme, ale aj svoju lásku ku Slovensku. Vskutku, po pohrebe pána arcibiskupa sa pán biskup Grutka podujal autom na okružnú cestu po Slovensku, aby ešte lepšie poznal nielen krásy jeho prírody, ale najmä dušu slovenského ľudu.

Po návšteve Slovenska pricestoval pán biskup Grutka 27. júna do Ríma. Zdržal sa tu štyri dni, ktoré boli vyplnené početnými stretaniami a rozhovormi. Pri otvorení amerického domu Strich House mal pán biskup Grutka príležitosť prehovoriť so samým Svätým Ocom. Jeho

dávny priateľ kardinál Cicognani ho pozval jedno odpoludnie na prechádzku. Okrem toho mal vo Vatikáne rozhovory aj s inými činiteľmi. Dňa 30. júna zúčastnil sa na slávnosti zakľúčenia Roku viery na svätopeterskom námestí v Ríme. Strelol sa aj so svojimi diecéznymi kňazmi a bohoslovcami, ktorí v Ríme študujú. Veľa pozornosti a času venoval Slovenskému ústavu sv. Cyrila a Metoda v Ríme, kde býval.

V Ústave sme sa veľmi potešili z návštevy pána biskupa Grutku. Ako vždy, aj teraz to bola návšteva skutočného otca, ktorý sa zaujíma o všetky stránky nášho života, o naše starosti a problémy a vie ich riešenie s láskou napomôcť.

šn

na kňaza dp. Jozefa Kočíka, slovenského saleziána, ktorý vyštudoval teológiu vo Svätej Zemi. Je to vzácny dar Cirkvi a národu, ktorý potrebuje pracovníkov na duchovnom poli. Náš novokňaz pôjde do rodného kraja odhaviť slávnostné primície a požehnať drahých. Nech Pán Boh hojne požehnáva jeho kňazskú činnosť!

● Tento deň bol rušný už aj preto, že niektorí z nás sa balili, lebo večerným vlakom odchádzali domov. Bola to skupina z Nemecka, ktorú viedol dp. Šándor. Posledná skupina ide do Juhoslávie až v pondelok 1. júla. Po nich nastane opäť ticho, hlboké ticho vo všetkých kútoch seminára. Zdá sa, že aj múry potrebujú nejakú zmenu, trochu oddychu. Prajeme si teda príjemné prázdniny a vám, milí čitatelia našej kroniky, privolávame do skorého stretnutia na stránkach Hlasov z Ríma.

Rôzne návštevy

Letné obdobie je v Ústave najmä obdobím návštev: prichádza ich každý deň niekoľko. Slováci z Ríma a mnohí návštevníci zo Slovenska, ako i viacerí talianski priatelia boli u nás v nedeľu 7. júla. Popoludní bola sv. omša na úctu sv. Cyrila a Metoda (koncelebroval ndp. biskup Hnilica s inými kňazmi), potom malé občerstvenie a rodinné posedenie, pri ktorom sme si prezreli film z pohrebu ndp. arcibiskupa Nécseyu. Z ostatných návštev zaznamenávame našich misionárov verbistov (P. Lechovič, Černaj, Hudec a Širovič) a P. Pavlíka, slovenského františkána z Ameriky, s mamičkou a sestrou.

Hudobníci «Stavbára» v Ústave sv. Cyrila a Metoda.

Dvaja slovenskí saleziáni kňazmi

Dp. Jozef Kočík SDB koncelebruje prvú sv. omšu so svätiacim biskupom ndp. P. Hnilcom, v kaplnke Ústavu sv. Cyrila a Metoda v Ríme.

Dp. Jozef Kočík

Ako informuje kronikár malého seminára Ústavu sv. Cyrila a Metoda, ndp. biskup Hnilca vysvätil na sviatok sv. Petra a Pavla v kaplnke Ústavu dp. Kočíka na kňaza.

Cesta novokňaza k oltáru bola dlhá. Opustil rodičovský dom pred druhou svetovou vojnou; šiel spolu s mnohými inými slovenskými chlapcami, do Francúzska, k Skolským bratom. Tam si vykonal stredné a vyššie štúdiá, súčasne i reholný noviciát. Potom ho predstavení poslali na Blízky východ. Trvalejšie zakotvil v Egypte: v Káhire sa stal riaditeľom veľkého kolégia sv. Jána de la Salle.

Pán Boh mal však iné plány: vnukol mladému a nadanému profesorovi túžbu po kňazstve. Po porade so skúsenými duchovnými poradcami vstupuje do Spoločnosti sv. Jána Boska, stáva sa saleziánom. On, bývalý riaditeľ

dôležitého ústavu, je znovu novicom, žiakom, poslucháčom: koná si predpísané štúdiá a konečne na sviatok sv. apoštolov Petra a Pavla, na záver Roku viery, dostáva kňazskú vysviacku.

V kaplnke Ústavu v Ríme sa stretla celá slovenská rímska «kolónia». Práve bol prítomný aj ndp. biskup Grutka. S radosťou sme privítali aj reholných predstavených novokňaza.

Po primíciách v Ríme dp. Kočík odcestoval na Slovensko, do svojho rodiska, Ovčieho, aby tam v prítomnosti mamičky a ostatnej rodiny odslúžil svoju prvú sv. omšu v rodisku.

Naše spomienky a modlitby ho sprevádzajú, aby Pán Boh hojne požehnal jeho apoštolské práce.

Dp. Augustín Vrecko

V ten istý deň, na sviatok sv. Petra a Pavla, bol vysvätený za kňaza aj ďalší slovenský salezián: dp. A. Vrecko, a to v belgickom meste Tournai.

Novokňaz prešiel bohatou školou života prv, než zakotvil v kňazstve. Pochádza z Nevidzian, kde sa narodil 12. júla 1934. Po ľudových školách chodil do meštianky a začal lesnícku školu. Odtiaľ ho vyhodili za náboženské presvedčenie, musel sa ísť «preškoliť». Keď videl, ako sa vyvíja situácia, opúšťa r. 1952 Slovensko. R. 1953 odchádza so slov. saleziánom dp. Faberom, ktorý zakladá v Tournai domov pre študentov zo socialistických krajín. Skončil výborne technickú školu. A tu ho zachytil Pánov hlas: r. 1959 vstupuje do saleziánskeho noviciátu v Grand Halleux, keď bol už predtým od r. 1956 v ústave pre neskoré povolania v St. Georges sur Meuse. Filozofia, pedagogická prax, teológia: to sú normálne stanice každého saleziánskeho klerika pred vysviackou. Prešiel teda nimi aj dp. Vrecko. Pritom pokračoval i v technických štúdiách s výborným prospechom.

Vysvätil ho známy biskup z Tournai ndp. Himmer. Mamička a brat s rodinou, ktorí boli medzi prítomnými, iste plakali od dojatia.

Najväčšiu radosť však mala učiteľ mládež, ktorá, spolu so spolubratmi novokňaza, bola zvlášť početná na vysviacke. Tá mládež, ktorú novokňaz miluje, pre ktorú žije. Medzi svojimi mladými priateľmi v Blandain chce slúžiť i svoju prvú sv. omšu, dňa 30. júna.

«Evangélizare pauperibus — ohlasovať evanjelium chudobným»: také heslo si zvolil novokňaz. Bol mu verný ako bohoslovec a zo srdca mu želáme, aby mu zostal verný po celý život. Nech mu je v tom Pán Boh na pomoc!

Ludové zvyky na slovenskej svadbe v Oshawe

Mesto Oshawa je veľké priemyselné stredisko v južnom Ontariu. V tamojších podnikoch na výrobu automobilov sú zamestnané stovky Slovákov. Vedie sa im pomerne dobre a udržujú si slovenské povedomie. Konajú tiež rôzne nárobné podniky. Založili si aj slovenské organizácie a to Kanadskú Slovenskú Ligu, Prvú Katolícku Slovenskú Jednotu a iné. Slovenskí gréckokatolíci postavili si tam pekný kostol a slovenské organizácie zase Slovenskú halu, na ktorej usporadujú aj národné a rodinné oslavy.

V tomto meste v sobotu dňa 15. júna 1968 vstúpili do stavu manželského o 2. hodine popoludní v slovenskej gréckokatolíckej cirkvi Panny Marie slečna Anička Ivančová, a vyvolený jej srdca pan Marián Stolárik. Sobáše obrady vykonal vdp. Dr. Štefan Adamiak, správca fary, keďže rodina Ivančová patrí do tejto osady. Kostol bol preplnený do posledného miesta, lebo za krásneho slnečného počasia každý chcel vidieť tento mladý párik pred oltárom. Pri odchode z kostola zaznela hudba na organe a spev « AVE MARIA ».

Este pred svadobnými obradmi zhromaždila sa najbližšia rodina oboch mladých v dome rodinky Ivančovej. Dostavil sa aj p. Štefan Reištetter, redaktor Kanadského Slováka zo St. Catharines, ktorý ako starejší svadby podľa slovenských zvykov oznámil prítomným cieľ dnešného dňa a povedal významné slová o stave manželskom. Bola to dojímavá odobierka dcéry od rodiny. Anička Ivančová požiadala rodičov o povolenie stať sa manželkou Mariána Stolárika. Rodičia s hojnými slzami v očiach privolili a potom svadobná družina odisla do kostola.

Po sobáši nastalo všeobecné blahoželanie rodiny a host'ov novomanželom a fotografovanie. Mladý párik zašiel ešte na oficiálne fotografovanie do mesta.

Zatiaľ sa začali zhromažďovať hostia do Slovenskej haly. Všetci boli predstavení mladoman-

želom, rodičom z oboch strán a tiež svadobnej družine.

Konečne o 6. hodine nastala spoločná večera. Vyše 400 ľudí sa zhromaždilo na túto spoločenskú udalosť. Boli to hostia nielen z Ottawy, Oshawy, Toronta a iných častí Kanady, ale aj z USA. Modlitbu predriekol vdp. Adamiak. Po chutnej večeri, ktorá bola zakončená modlitbou a ktorú pripravili a podávali slovenské ženičky z Oshawy a po občerstvení, starejší svadby p. Štefan Reištetter znova prehovoril o význame dnešnej udalosti a predstavil rodičov a ďalšiu rodinu oboch novomanželov.

Potom pozdravil prítomných a povedal stručný prejav otec mladoženicha p. Imrich Stolárik z Ottawy aj v mene manželky Margity. Po ňom zase prehovoril p. Ján Ivančo ako otec mladuchy tiež aj v mene jeho manželky Heleny. Dr. Jozef Kirschbaum, ktorého manželka Magdaléna bola tiež prítomná, blahoželal novomanželom a pozdravil ich v mene slovenských kultúrnych pracovníkov. Prehovoril v angličtine a slovenčine. Napokon p. Pavol Kuchár z Toronta blahoželal mladomanželom a pozdravil rodinu Stolárikovú ako starých a verných priateľov ešte zo Slovenska.

Po krátkej prestávke odišlo sa do tanečnej haly. Tam nastala prezentácia. Mladomanželia dostali pekné dary. Potom nastalo všeobecné tancovanie až do neskorých večerných hodín za vyhrávania veselých tanečných melódii.

Krátko po 10. hod. večer nastal obrad snímania venca a čepčenie. Mladucha si sadla a svadobná družina sa zhromaždila okolo nej. Vzali jej závoj a odovzdali družici. Mladucha s ručníkom na hlave začala tancovať so svadobnou družinou, rodičmi a ostatnými prítomnými. Nuž toto tancovanie trvalo skoro hodinu, lebo každý chcel blahoželat' Aničke a rozlúčiť sa s jej dievčenským postavením.

Pritomný

Tanečná skupina súboru «Stavbar» na návšteve v Ústave sv. rila a Metoda.

Vyznamenaní slovenskí kňazi

Už v májovom čísle sme stručne oznámili, že Sv. Otec vymenoval za pápežských prelátov Msgr. Štefana Náhaliku, rektora Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda v Ríme a Msgr. Jozefa Vavroviča, blízkeho spolupracovníka

ndp. biskupa Hnilicu. Koncom júna prišlo nové vymenovanie: Pavol VI. urobil monsignorom vdp. Júlia Gašparika, zakladateľa a riaditeľa Slovenskej katolíckej misie vo Francúzsku.

Tešíme sa zo srdca týmto vyznamenaniam, lebo odmeňajú záslužnú kňazskú prácu, ktorú naši monsignori vykonali. Blahoželáme im úprimne v presvedčení, že s Božou pomocou vyorajú na náboženskom a národnom poli ďalšie brázdy.

Msgr. Náhalik

Msgr. Vavrovič

Msgr. Gašparík

Duchovná obnova pre Slovákov v Gatineau a v Ottawe

Slovenská duchovná obnova pre Slovákov žijúcich v týchto mestách sa započala v sobotu dň 22. júna 1968 o 7.30 večer v St. Aloysius Church, 300 Murray Avenue, Gatineau, Quebec. Zavítal medzi nás Father Ján Moravský, S.J., z misijného centra slovenských jezuitov v Galt, Ontario.

Za hojnej účasti Slovákov z Ottawy a Gatineau bola najskôr sv. spoveď a potom sv. omša s kázňou. Napokon skoro všetci pristúpili k sv. prijímaniu. Potom bolo stretnutie našich krajanov v hale pod kostolom, kde dp. J. Moravský mal možnosť porozprávať sa s našimi krajanmi z rôznych častí Slovenska. Podávala sa tam káva so slovenskými zákusmi, o čo sa postarali slovenské žieničky z Gatineau.

V nedeľu dňa 23. júna 1968 o 3.00 hod. popoludní bola v. omša s kázňou, ktorú povedal náš slovenský misionár. Hovoril o viere, čo ona znamená pre veriaceho kresťana katolíka.

Po vykonaní si duchovnej obnovy bola spoločná večera v hale pod kostolom, ktorej sa zúčastnil okrem dp. J. Moravského aj miestny duchovný dp. Egan a Slováci z Gatineau a Ottawy v počte vyše 70 osôb. Po večeri v mene slovenských rodín v Gatineau pozdravil vzácného host'a po anglicky Dr. Ján Šimurda, známy slovenský lekár v Gatineau, ktorý je veľmi obľúbený nielen Slovákmi

na tomto okolí, ale aj Francúzmi a Angličanmi pre jeho statočnosť a ľudskosť. Tento poďakoval dp. Moravskému, že prišiel medzi Slovákov a vykonal pre nich dobrú službu.

Za Slovákov v Ottawe povedal krátky prejav p. Imrich Stolárik. Poznamenal, že Slováci v Ottawe privítali prvý raz slovenského jezuitu v osobe dp. Jozefa Kováča, S.J., potom dp. Jána Žabku, S.J., dp. Frídriha Osuského, S.J., a teraz už stvrteho dp. J. Moravského, S.J. Podotkol, že neoceniteľnú službu pre Slovákov v uvedených mestách po dlhé roky konal Msgr. Jozef Vavrovič. Vyzdvihol tú skutočnosť, že Father Moravský prisľúbil prichádzať sem dva razy do roka, aby sa našim krajanom dostalo častejšie duchovnej obnovy.

Potom prehovoril dp. Egan, miestny duchovný, ktorý sa potešil, že k Slovákom prišiel misionár z ich rodu a pochválil Slovákov v Gatineau ako vzorných členov jeho osady.

Napokon dp. Ján Moravský, S.J., sa poďakoval všetkým prítomným za hojnú účasť a potešil sa, že Slováci v Ottawe a Gatineau nezabúdajú na svoje náboženstvo a slovenský pôvod. Nabádal ich, aby si udržali svoju kresťanskú vieru a nezabúdali ani na národ, z ktorého pochádzajú.

I. S. Kysucký

NESPLNENÝ SĽUB

— Podáš si žiadosť o rehabilitáciu?

— Nepodám.

— Prečo?

— Nezaslúžim si to.

— Nerozprávaj. Ak si to ty nezaslúžiš, kto si to potom zasluži?

— Hovorím iba za seba. Nezaslúžim si ju, lebo som nedodržiaval slovo.

— Aké slovo?

— Čo som pred 18 rokmi dal Matke.

— Nechápem. Čo má tvoja matka do činenia s tvojim väzením a s tvojou rehabilitáciou?

— Bola to predsa Ona, ktorá mi bola veľmi blízkou v dňoch väzenia a ktorá mi napriek predvídaniu pomohla na slobodu.

— Nerozumiem ťa. Vyjadri sa predsa jasnejšie.

— Pokúsím sa ťa to vysvetliť. V prvom rade musíš vedieť, že tu nehovorím o svojej prirodzenej matke, hoci i ona mala nemalý podiel na mojom vyslobodení.

— Nuž a o kom tu teda hovoríš?

— Hovorím tu o našej spoločnej nadprirodzenej Matke, Panne Márii.

— Čím ďalej, tým menej tomu rozumiem: väzenie, sloboda, rehabilitácia, matka, a nakoniec ešte Panna Mária!

— Hej, Panna Mária! Bolo to v päťdesiatych rokoch. Uväznili ma v piatok. Ustíli ma, že oni nie sú «gestapáci», že oni nebijú... Chcu vraj iba, aby som im povedal pravdu. Rozumieš, akú. Vypovedať proti biskupom, proti Sv. stolici, zamočiť nevinných ľudí, kňazov i laikov.

— Rozumiem. Vypovedať tak, aby mali materiál pre usporiadanie nejakého proticirkového súdneho procesu.

— Aj ja si tak myslím. No nešlo im to tak, ako si to predstavovali. A tak vyšetrovatelia, ktorí sa na počiatku chválili, že oni nie sú «gestapáci», na druhý piatok sa takými ukázali. Zavolali si ma na noc. Musel som sa zobuť a zbliekať. Bili ma rukami, nohami i gumenným obuškom. I so mnou sa opakovala história, akú zažili mnohí nevinní väzni. Výsluch skončil výrokom: «Takú večeru budete dostávať každý deň, kým nebudete hovoriť pravdu».

— Dobre rozumiem, čo spomínaš. No neviem, čo s tým má do činenia tvoja matka, tým menej Panna Mária.

— Chuderka matka! Vedel som, že hodne trpí nad mojim uväznením. Ktovie koľko sľz si vyplakala, koľko sa za mňa namodlila. Myslel som často na ňu, na jej bolesť. A deň, keď som neskôr dostal od brata list so správou, že matka všetko hrdinsky znáša ako hlboko veriaci žena,

bol pre mňa akoby sviatkom. Vydýchol som si. Jej duchovná blízkosť som však stále cítil.

— A Panna Mária?

— Tej ďakujem za svoju stálosť a silu pri vyšetrovaní. Keď prišiel druhý môj piatok vo väzení, nechali ma samého v cele. Bol večer a dokončil som práve svoju večernú modlitbu. A tu sa mi prihodil zaujímavý zážitok.

Začal som sa zbliekať. Akosi mimovoľne mi prichádzali na myseľ duchovné vzdychy alebo strelné modlitbičky, ako napr. «Nech žije Kristus Kráľ» a iné... Modlitbičky neostali iba v duši. Sepotom pier sa predierali i navonok. A tu, hľa, som zažil neobvyčajný jav. Zrazu som vo svojich údoch i v duši pocítil neobvyčajnú silu. Akoby som bol vypil nejaký neobvyčajne posilňujúci nápoj. Keby ma bol vtedy ktokoľvek vyzval «na zápas», bol som hotový, a nebol by som zaváhal. Až neskôr som si uvedomil, že to ma Pán, na prímluvu nebeskej Matky, ktorí som denne vzýval o pomoc, posilnil na iný zápas, v ktorom som mal napriek týraniu dosvedčiť vernosť jeho menu.

V dverách zaškripal kľúč. Otvorili sa a zaznel hlas dozorca: «Oblečte sa, volajú vás na výsluch».

Vyšiel som. Na všeličo sa pýpávali. Všeličo mi sľubovali. Keď to nepomáhalo, pristúpili k hrubým urážkam a vyhrážkam. Nato nasledovala bitka a trýznenie. Nepamätám sa, ako dlho. Boli traja. No v tú noc nenapísali ani jedno slovo do protokolu. Ba ani papier nevložíli do písacieho stroja. Pri trýznení počuli opať iba jeden refrén: «Ježišu milosrdný, zmiľuj sa nad mnou!». A Ježišovo meno do protokolu nepotrebovali.

— A ten nesplnený sľub?

— Sľúbil som Panne Márii, že keď mi bude na pomoci a pomôže mi na slobodu, dám urobiť ako prejav vďaky pamätnú tabuľku pri Lurdskej jaskyni na Kalvárii v Bratislave. Panna Mária mi pomohla, mnoho ráz pomohla, a ja som svoj sľub doteraz nesplnil.

Môj sľub mi prišiel na myseľ viac ráz. No najmä z príležitosti desaťtisícových púti do Šaštína, do Levoče a na iné pútnické miesta, kde slovenskí veriaci spoločne ďakovali P. Márii za jej mimoriadnu pomoc a ochranu v čase duchovného útlaku. V duchu som bol s nimi a aj ja som jej vrúcne ďakoval. A keď ma redaktor Hlasov z Ríma požiadal, aby som niečo napísal do časopisu, prišiel mi na um môj nesplnený sľub. Som tomu rád, veľmi rád, že aspoň takto som mohol povedať i pred inými: «Vďaka Ti, Mária!».

Bobuslav

DVE VLASTNOSTI BISKUPOV: SVIATOSTNOSŤ A KOLEGIALITA

(Pokoncilové úvahy o Cirkvi - 18)

BISKUPSKÉ SVÄTENIE AKO SVIATOSŤ

Na pohrebe nebohého arcibiskupa Nécseyho ndp. biskup Illouch povedal zaujímavé slová. Vravel, že kto stretol nášho veľpastiera, mal dojem, ako keby on práve vstal od adorácie Krista v Prevelebnej sviatosti alebo rozpiateho na kríži. Nebohý p. biskup Nécsey ozaj vyžaroval Krista a v jeho pokojnom konaní, aj keď bol vrcholne vyčerpaný chorobou alebo nespavosťou, sa prejavovalo hlboké spojenie s Kristom. To bolo tajomstvo jeho osobnosti.

A to tajomstvo bolo zaiste spojené s biskupským svätením. Každý biskup je dvojnásobne spiaty s Kristom. Ponajprv svojou postupnosťou, ktorá siaha

cez jeho sväticiach a cez všetkých predchodcov až k niektorému apoštolovi a konečne ku Kristovi samému. Je to nepretržitá reťaz apoštolskej nástupnosti, starej dvetisíc rokov. Je to posvätná dynastia, ak sa smieme tak vyjadriť, ktorá sa rozbieha od Krista cez dvanásť apoštolov do šírky svetových strán a do hĺbky dejín. Kto bol raz prítomný na biskupskej vysviacke, pochopí, že pri vkladaní rúk na novosvätenca sa spája dnešok s dvetisícročnou skutočnosťou; že sa len predlžuje reťaz, nikdy nepretráť; že táto reťaz priakva nového biskupa naveky ku Kristovi a Jeho Cirkvi.

Prítomnosť Krista v biskupoch

Biskup však je spiaty s Kristom nielen cez dejiny a nielen reťazou apoštolskej postupnosti. Ak protestanti vytýkali katolíkom, že stavajú medzi priamy styk Boha s dušou ľudských prostredníkov, tak nájdú vo výroku II. Vatikánskeho koncilu nepriamu odpoveď: tieto ľudskí «prostredníci» sprítomňujú dušiam Boha a Krista, ktorý je s nimi «po všetky dni». V tejto časti dosahuje tretia hlava dokumentu o Cirkvi nevidanej hĺbky. Preto vyžaduje pokojné a pozorné čítanie a uvažovanie.

V bode 20. hovorí:

«Tento posvätný snem učí, že biskupi z Božieho ustanovenia sú nástupcami apoštolov ako pastieri Cirkvi. Kto ich počúva, poslúcha Krista, kto nimi pohŕda, pohŕda Kristom ako aj tým, kto Krista poslal» (Lk 10, 16).

Nadväzujúc na tieto slová, pokračuje v 21. bode ten istý dokument:

«Teda v biskupoch, ktorým pomáhajú kňazi, medzi veriacimi je prítomný Pán Ježiš Kristus, najvyšší veľkňaz. Sediac totiž na pravici Boha Otca nie je vzdialený od zhromaždenia

svojich veľkňazov, ale predovšetkým prostredníctvom ich vznešenej služby hlása slovo Božie všetkým národom; veriacim trvale vysluhuje sviatosti viery; prostredníctvom ich otcovského úradu privetľuje nadprirodzeným znovuzrozením nové údy k svojmu telu a napokon pomocou ich múdrosti a prezieravosti vedie a riadi novozákonný ľud na jeho púti do večnej blaženosti. Tito pastieri, vyvolení pást' stádo Pánovo, sú služobníkmi Kristovými a sú správcami tajomstiev Božích. Majú poverenie svedčiť o evanjéliu milosti Božej a byť v službách Ducha a spravodlivosti k sláve».

Ťažko sa nám čítajú tieto slová o biskupoch, vybraté skoro všetky z listov sv. Pavla. Obsahujú skutočnosti, ktoré nám unikajú a ktoré nie sú tak jasne viditeľné ako biskupská mitra, palica, kríž. A predsa ony sú podstatou biskupskej hodnosti. Veľkosť biskupa je práve v týchto neviditeľných duševných hodnotách poslania,

Sv. Otec prijal na audienciu slovenského redemptoristu Otca Lazara. Spreádzal ho P. Daniel Faltin OFM Conv.

ktoré mu zveril Kristus. Isteže sa tu pohybujeme v oblasti nadprirodzena, v oblasti milosti. A koncil nezabudne to zdô-

razniť, keď pristupuje k vysvetleniu, skade a akým spôsobom sa biskupom dostáva tej veľkosti.

Vkladanie rúk

Najslávnejší okamih pri biskupskej vysviacke je vkladanie rúk na hlavu novosvätenca. Tým obradom sa prenáša na nového vyvolenca apoštolská moc a všetky hore opísané dary a úlohy. Vkladaním rúk sa Cirkev obnovuje, keď dostáva nových veľpastierov. Vkladanie rúk je vlastne reťazou, o ktorej sme hore hovorili; je ohnívkom, ktoré sa spája s predchodcami a s celou reťazou až po Krista. Pri vkladaní rúk sa stáva čosi veľkého v duši svätenca: dostáva sa mu nadprirodzených síl a energií na plnenie prevelkých úloh. Zostupuje naňho Duch Svätý. Inými slovami, svätenec pod znakom vkladania rúk prijíma nové úlohy a nové sily. Tak ako pod znakom zmývania krstnou vodou sa zmyla jeho duša milosťou; tak ako vkladáním biskupovej ruky pri birmovaní bol posilnený milosťou v duši. Nové úlohy vyžadujú novú zvláštnu milosť, ktorú mu Duch vkladáním rúk udeľuje. Inými slovami: týmto obradom svätenec prijíma *sviatosť* biskupstva.

Druhý Vatikánsky snem má aj v tomto bode zásluhu, že jasne vyslovil učenie, ktoré sa síce učilo v školách, ale nemalo istoty, ktorú teraz dostáva. Text dokumentu hovorí:

« Na splnenie takých veľkých úloh Kristus osobitne zoslal na apoštolov Ducha Svätého a oni sami vkladáním rúk odovzdali tento duchovný dar svojim spolupracovníkom. Tento dar až podnes sa odovzdáva pri biskupskej vysviacke. Posvätný snem učí, že biskupskou vysviackou sa udeľuje plnosť sviatosti kňazstva, ktorá sa podľa cirkevnej liturgickej obvyčaji aj podľa náhľadu sv. Ot-

cov označuje ako vrchol kňazstva, ako zavišenie posvätné služby. S obetnou mocou udeľuje biskupská vysviacka aj moc učiť a spravovať. Tieto moci však podľa svojej prirodzenosti sa môžu vykonávať iba v hierarchickom spoločenstve biskupského zboru s hlavou a údmí. Totiž je zjavné z tradície, ktorú dosvedčujú predovšetkým liturgické obrady a cirkevná prax ako západná tak aj východná, že milosť Ducha Svätého sa vkladáním rúk a konsekračnými slovami tak udeľuje a posvätná črta (charakter) sa tak vtlača, že biskupi zjavne a rukolapne zastávajú úlohu samého Krista, Učiteľa, Pastie-

KOLEGIALITA BISKUPSKÉHO ZBORU

Na prvom Vatikánskom koncile, ktorý sa odohral práve pred sto rokmi, sa veľa rokovalo o úlohe prvého medzi apoštolmi. Petra, ako aj o úlohe prvého medzi biskupmi, nástupcu Petrovho na rímskom stole. Potom sa malo pristúpiť k diskusi o ostatných biskupoch, ako nástupcoch apoštolov. Už boli pripravené aj nejaké návrhy, ktoré mali tvoriť prvú látku pre jednanie. No udalosti v Taliansku donútili biskupov k predčasnému odchodu z Ríma a vieroučná otázka o moci biskupov ostala nedoriešená.

Druhý Vatikánsky snem si vzal za úlohu objasniť a presnejšie označiť postavenie biskupov v Cirkvi. Najhlavnejším prínosom posledného koncilu je náuka o spoločnom zväzku, ktorý spája všetkých biskupov v akési zvláštno, jednotné teleso, čiže v biskupský zbor, po latinsky *collegium*. Je to pravda, ktorá sa praktizovala veľmi

ra a Veľkňaza a konajú v Jeho osobe. Biskupi sú oprávnení prijímať do biskupského zboru nových vyvolencov sviatosťou vysviacky ».

Biskupstvo je teda nielen vonkajšou hodnotou, alebo úradníckym stupňom, ale čímisi omnoho hlbším a vyšším, čo zasahuje samotnú dušu novosväteného veľkňaza a prináša do nej nové nadprirodzené poslanie, nové úlohy a priliehavé energie na ich vyplnenie. Biskupská vysviacka a jej vrcholný bod, vkladanie rúk, spôsobujú v jeho duši neviditeľné ale tým hlbšie zmeny. Biskupstvo je teda sviatosťou, ktorá sa napája a doplňuje sviatosť kňazstva. Je sviatosťou natoľko, že poznáme v dejinách prípady, keď biskupské svätenie sa udelilo diakorom aj priamo, bez predbežného kňazského svätenia.

presne v prvotnej Cirkvi a mala aj svoje praktické prejavy. Iba v poslednej dobe sme o nej menej počuli, lebo záujem Cirkvi a učiteľského úradu bol zamestnaný inými dôležitými vecami. Teraz však nadišiel čas, aby táto pravda prenikla do vedomia všetkých veriacich. Lebo postavenie biskupov v Cirkvi a Cirkvi vo svete je vlastne dnes každodennou otázkou, s ktorou sa aj jednoduchí veriaci stretávajú pri rozhovoroch a debatách.

Apoštolský zbor

Ako sme povedali v minulom článku, apoštoli tvorili zvláštnu jednoliatu skupinu okolo Krista. Natol'ko jednoliatu, že Evanjelium a Skutky apoštolské ich jednoducho označujú ako « dvanástich », a to dokonca aj vtedy, keď ostanú iba jedenásti pre zradu Judášovu.

Napriek tomu, že Peter dostane prvenstvo od Krista, zbor

« Aj cirkevné snemy, na ktorých po vypočutí a zvážení mienky mnohých sa uznášalo o dôležitých otázkach všeobecného rázu, ukazujú povahu

a kolegiálny ráz biskupskej hodnosti ». (Lumen gentium) - Jeden záber z II. Vatikánskeho koncilu.

koná ako jedna hlava. Všetci dostanú poslanie učiť národy a krstiť ich; všetci dostanú spolu a naraz moc odpúšťať hriechy; všetci rozhodujú na jeruzalemskom sneme o vážnych otázkach prvej Cirkvi; všetci dostanú spoločne Ducha Svätého. A tieto moci a úlohy dostanú nie pre seba, ale aby trvali « až do skončenia vekov », teda aj pre svojich nástupcov.

Tak sa teda stalo, že apoštolí preniesli na svojich nástupcov úlohy a moci, ako aj celé poslanie, ktoré dostali od Krista. A preniesli na nich aj spôsob konania a rozhodovania, aj celú starostlivosť o všetky národy, čiže vlastnosti apoštolského zboru.

A tak máme v Cirkvi Petra-pápeža, rímskeho biskupa, a nástupcov ostatných apoštolov-biskupov. Ako apoštolí (s Petrom

na čele) tvorili jedno teleso, čiže zbor, tak aj biskupi (s nástupcom Petrovým na čele) tvoria v Cirkvi zvláštne teleso, biskupský zbor.

Okrem zvláštnych privilégii, ktoré Kristus dal osobne apoštolom a ktoré vypočítava zväčša Marek na konci svojho evanjelia, všetky ostatné úlohy a moci prešli z apoštolov na biskupov.

Kedy však prechádzajú tieto úlohy a moci na jednotlivého biskupa? Azda už v momente menovania? Alebo keď preberie územie seba zverené? Koncil ujasnil tento problém, keď odpovedal, že prijímanie do biskupského zboru nastáva sviatosťou biskupskej vysviacky. Tým aj upozornil na podstatu biskupskej moci, ktorá pochádza z Kristovej, vo sviatosti udeľovanej milosti.

Biskupský zbor

Príliš sme si navykli považovať biskupov ako jednotlivcov; ako hlavy jednotlivých biskupstiev. Každý z nich je pre nás učiteľom a pastierom na svojom území. Prizabudli sme vidieť aj inú stránku ich biskupského úradu, ktorá sa vzťahuje na celú Cirkev. A tá práve vy-

viera a súvisí s ich vlastnosťou členov určitého telesa, ktoré má povinnosti ako jednoliaty zbor a k tomu aj primerané moci. Tak ako apoštolský zbor.

III'a, čo tvrdí o tej veci II. Vatikánsky snem:

« Ako z ustanovenia Pánovho sv. Peter a ostatní apoštolovia

tvoria jeden apoštolský zbor, rovnakým spôsobom sú navzájom spojení nástupca sv. Petra, rímsky veľkňaz, a biskupi, nástupcovia apoštolov. Už podľa starodávnej disciplíny biskupi celého sveta stýkali sa medzi sebou a s rímskym biskupom vo zväzku jednoty, lásky a pokoja. Aj cirkevné snemy, na ktorých po vypočutí a zvážení mienky mnohých sa uznášalo o dôležitých otázkach všeobecného rázu, ukazujú povahu a kolegiálny ráz biskupskej hodnosti. Tento kolegiálny charakter zrejme potvrdzujú všetky všeobecné snemy. Rovnako ho ukazuje už starodávna prax zvoľávať viacerých biskupov, aby sa zúčastnili na povýšení novozvoleného do hodnosti najvyššieho kňazstva. Ustanovuje sa totiž za člena biskupského zboru prijatím sviatostnej vysviacky a hierarchickým spoločenstvom s hlavou a údmi biskupského kolegia ».

A tak každý biskup, aj keď je iba svätiaci alebo titulárny a nemá vlastnú diecézu, ktorú by spravoval, je samotnou vysviackou zaradený do zboru biskupov a takto sa zúčastňuje na starostlivosti o osudy celej Cirkvi všeobecne.

Msgr. Jozef Tomko

ZO SLOVENSKA

Na inom mieste tohto čísla nášho časopisu podávame krátky prierez, stručný pohľad na celkovú situáciu na Slovensku a v celej ČSSR. Dnes ťažko predvídať vývoj udalostí. Ako dopadnú stretnutia s predstaviteľmi iných socialistických štátov? Aké budú výsledky septembrového kongresu Komunistickej strany v ČSSR? Od toho totiž v dobrej miere závisí aj vývoj náboženskej slobody, ako i vývoj vzťahov medzi Cirkvou a štátom. Teraz venujeme pozornosť niektorým udalostiam, ktoré majú pre náboženský život veľký význam a sú príznačné pre život Cirkvi na Slovensku.

Dielo koncilovej obnovy

Dňa 14. mája 1968 zišlo sa na moravskom Velehrade 536 delegátov všetkých diecéz ČSSR, ku ktorým sa pridali ďalšie stovky kňazov i laikov. Zhromaždenie bolo plné oduševnenia, lebo to bolo po dvadsiatich rokoch po prvý raz, čo sa mohli takto stretnúť. Boli prítomní i ndpp. biskupi a zástupcovia všetkých zložiek cirkevného života: kňazi, rehoľníci, rehoľné sestry, laici. V porovnaní s nedávnymi schôdzami Mierového hnutia duchovenstva sa veľmi odrážala skutočnosť, že na Velehrade prvé slovo patrilo biskupom, ako sa to v Cirkvi patrí.

Zhromaždenie odhlasovalo zánik Mierového hnutia duchovenstva a založenie Diela koncilovej obnovy, v ktorom sa kňazi i laici združia, aby spoločným úsilím uviedli do života rozhodnutia II. Vatikánskeho koncilu. Podľa návrhu na stanovy, ktorý schválili, poslaním DKO je «udržovať katolícke duchovné a laické osoby, ich združenia (organizácie), aby v súlade s cirkevnou autoritou spoločným silami a vlastnou iniciatívou prehlbovalo, rozvíjalo a šírilo kresťanské zmýšľanie a život vo všetkých smeroch, pre všeobecné dobro a pokoj celej spoločnosti, pre celosvetový mier a aby upevňovalo, bránilo a zastupovalo záujmy katolíkov v ČSSR».

DKO pracuje na diecéznej a farskej základni, v dvoch samostatných organizáciách: českej a slovenskej.

Správ o činnosti DKO na Slovensku je nateraz pomerne málo. *Katolícke noviny* (č. 29) priniesli správu o stretnutí asi 100 kňazov s ndp. biskupom Lazíkom. Išlo tam o dve veci:

«Ponajprv ubezpečiť Otca biskupa, že katolícki kňazi, pracujúci na splnení úloh koncilovej obnovy, vkladajú do rúk biskupa všetku svoju dôveru, že mu čnú zo všetkých síl pomáhať, ubezpečiť ho o svojej vernosti... a po druhé, že tu stále ostáva niekoľko nedoriešených otázok, že je tu v ceste niekoľko prekážok, ktoré rozvíjaniu tejto činnosti bránia. Svoje požiadavky

Vdp. Dr. Ján Murín (s okuliarmi) koncelebruje s P. Lackom SJ sv. omšu východného obradu v kaplnke Ústavu sv. Cyrila a Metoda v Ríme.

zhrnuli kňazi v memorande, ktoré sa má predložiť príslušným predstaviteľom štátnej správy. Memorandum obsahuje body, týkajúce sa správy diecéz, bohosloveckej fakulty, katolíckej Charity, Spolku sv. Vojtecha a mnohé ďalšie, s ktorými sa doteraz nepohlo z miesta. Ich realizovanie by podstatne prispelo ku konsolidácii života katolíckej cirkvi na Slovensku i k vytváraniu dobrého ovzdušia dôvery medzi cirkvou a štátom».

Z tejto správy vidíme, aké sú najnaliehavejšie otvorené otázky terajšieho cirkevného života u nás a s akými ťažkosťami sa stretá DKO na začiatku svojej činnosti. Podľa všetkého ešte ani stanovy DKO nie sú štátnou vrchnosťou schválené, takže činnosť nemôže byť naplno rozvinutá.

Gréckokatolíci: zápas o kl'úče

Uverejnili sme v predošlých číslach obširnu dokumentáciu o našich bratoch gréckokatolíkoch a ich boji o spravodlivosť. Dňa 13. júna konečne prišlo úradné rozhodnutie. Podľa neho:

Vláda

1. Súhlasí s povolením činnosti gréckokatolíckej cirkvi a vydáva v prílohe obsiahnuté vládne nariadenie o hospodárskom zabezpečení tejto cirkvi.

2. Ukladá ministrom financií uvoľniť na uskutočnenie tohto nariadenia v roku 1968 z rezervy na mzdové politické opatrenie 1.500.000 Kčs, zahrnúť do plánu a rozpočtu na rok 1969 primeranú čiastku na hospodárske zabezpečenie gréckokatolíckej cirkvi.

3. Poveruje povereníka SNR pre kultúru a informácie vydať smernicu, ktorou sa stanovujú podmienky pre zriaďovanie duchovenských miest gréckokatolíckej cirkvi a pre udelenie statného súhlasu k výkonu duchovenskej činnosti duchovným tejto cirkvi.

Prvý krok k obnoveniu činnosti gréckokatolíkov bol takto vykonaný. Teraz začalo to, čo denník *Práca* (3.7.1968) nazval « zápasom o kľúč »: postupné preberanie kostolov z rúk pravoslávnych. Tento proces je v behu. Ide « pokojne, búrlivo i násilne », ako sa vyjadruje *Smena* (22.6.1968). Podľa istých správ gréckokatolíci dostali už aj prešovskú katedrálu.

Tažkosti v celej veci je mnoho. Vznikli napr. i obavy, či z obnovenia činnosti gréckokatolíckej cirkvi nevzniknú ťažkosti pre ekumenizmus. Preto predseda Akčného výboru gréckokatolíckej cirkvi Dr. Ján Murín vydal prehlásenie:

« Gréckokatolícka Cirkev v Československu bola 28. apríla 1950 násilne proti vôli veriacich štátnym zásahom zničená. Veriaci boli proti svojej vôli a presvedčeniu prehlásení za pravoslávnych a všetok majetok bol daný pravoslávnej Cirkvi. Odtedy bola gréckokatolícka Cirkev

úradne mimo zákona. No veľká väčšina tak duchovenstva ako aj veriacich ostala verná svojmu presvedčeniu napriek všetkým prenasledovaniám. Teraz po 18 rokoch utrpenia, v procese demokratizácie prebiehajúcej v Československu, aj gréckokatolícka Cirkev je na žiadosť veriacich obnovená a rehabilitovaná.

Ak niekto z predstaviteľov a priaznivcov ekumenického hnutia považuje tento počín ako protiekumenický, týmto slávnostne prehlasujeme:

My sme za ekumenické hnutie, ako je načrtnuté v Dekréte o ekumenizme I. Vatikánskeho koncilu. No takisto sme aj za Dekrét o náboženskej slobode, vydaný týmže koncilom.

Ak nás niekto za roky 1950-1968 považoval za pravoslávnych, mýlil sa. Veľká väčšina sme ostali verní katolíckej Cirkvi aj napriek prenasledovaniu. A preto teraz my neopúšťame pravoslávnu Cirkev, ani katolícka Cirkev nás z nej neťahá, ale my iba verejne a právne znovu sme tým, čím sme vždy boli. Nám je ľúto, keď musíme povedať, že bola to pravoslávna Cirkev, ktorá proti vôli nášho ľudu, so súhlasom vtedajších verejných činiteľov, zaujala naše cirkevné budovy. Ak ich teraz musia pustiť, je to iba základná spravodlivosť.

My prehlasujeme, že všetci tí, čo v dobrom presvedčení chcú patriť do pravoslávnej Cirkvi, nielen že neutrpia z našej strany žiadne prikořie, ale budú mať našu úctu. No aspoň takú istú slobodu svedomia a náboženstva žiadame pre tých, čo chcú patriť do katolíckej Cirkvi. Až potom, keď sa každý slobodne rozhodne, sme ochotní s pravoslávnyimi spolupracovať pre dobro kresťanstva ».

VIERA PAVLA CLAUDELA

(Ku stému výročiu jeho narodenia).

Paul Claudel

Himalája v Paríži! — Aerolit, čo nečakane padol do ovzdušia konca 19. storočia vo Francúzsku. Kresťan vo veku divocha. Takto a podobne kvalifikovali daktori francúzski literárni kritici Pavla Claudela, keď sa objavili prvé jeho literárne plody.

Bude tomu 6. augusta 1968 práve 100 rokov, čo sa narodil vo Villeneuve-sur-Fère v severnom Francúzsku P. Claudel, ktorého možno právom zaradiť medzi najväčších básnikov prvej polovice nášho storočia. Jeho dielo, ktoré rástlo za dobu 50 rokov, obsahuje prózu, poéziu a drámy, je mimoriadne rozsiahle a poskytuje bohatú látku pre mnohoraké štúdie a analýzy.

Všimnime si nakrátko Pavla Claudela ako básnika kresťanskej viery.

Pred niekoľko týždňami pápež Pavol VI slávnostne zakončil rok viery, ktorý bol sám vyhlásil v júni r. 1967 z príležitosti 1900. výročia mučeníckej smrti apoštolských kniežat sv. Petra a Pavla. Po celý tento rok viery Svätý Otec vo svojich prejavoch znova a znova sa vracal k problému viery, aby osvetlil a zdôraznil rôzne aspekty čnosti, ktorá je koreňom nášho ospravedlnenia a spásy. A patrí aj k páľivým a vážnym otázkam súčasného myslenia a života.

Veľá je duší, ktoré nikdy pravú vieru nepoznali, veľá iných

ju stratilo a u mnohých — ak sa nestala čirou rekvizitou zdedenou po starších — nemá nijakého vplyvu na ich praktický život. Ale bez viery nemožno sa páčiť Bohu. A mnohé duše túžia po Pravde a hľadajú Svetlo.

Pre tých, čo úprimne hľadajú Pravdu, Pavol Claudel môže sa stať cenným pomocníkom a priateľským radcom. Lebo aj on prešiel krutou periodou hľadania Boha a skúsil, aká je namáhavá cesta, po ktorej sa vracia k Pravde. Lebo je plnokrvným kresťanským básnikom.

Osemdesiate roky 19. storočia vo Francúzsku boli vo znamení pozitivizmu, materializmu a nevery. V kruhoch intelektuálov panoval Renan a jemu podobní. Bolo módné byť neveriacim. A takým bol aj mladý Claudel.

No v duši vládol nepokoj. Dusivá atmosféra «materialistických galejí», ktoré nemali nijakú apertúru smerom nahore, priechla sa mu, neuspokojovala jeho dušu, ktorá hľadala... Hľadala uspokojenie aj v poézii, u symbolistov, i v katolíckej liturgii. Na ceste sa stretol s Ch. Baudelairom i A. Rimbaudom. Tento posledný, búrlivý rebelant a nenásytný lovec krás po rôznych zemepisných šírkach, ktorý čarbal po stoloch i parkanoch, že Boh nejestvuje, stal sa, napodiv, podľa jednoznačného doznania Claudelovho, duchovným otcom tohto veľkého kresťanského básnika. Pamätaná veta Rimbaudova — «Nic sme na svete, pravý život je inde» — mala priam magický účinok na jeho zmýšľanie. V neznesiteľnom materialistickom väzení otvorila škáru, cez ktorú sa dostal mladému Claudelovi svieži vzduch zvonka, zaznela mu afirmácia duchovnosti, nadprirodzena.

V nádeji, že v katolíckej liturgii nájde inšpiráciu pre svoju symbolickú poéziu, pobral sa 18 ročný Claudel dňa 25. decembra 1866 na večery do katedrály Notre-Dame v Paríži. Chlapčenský zbor spieval Magnificat. Pod sochou Matky Božej stálo zabľudené dieťa, u ktorého po prvom svätom prijímaní druhé nenasledovalo... Jemné a zároveň prenikavé tóny Máriinho vďakovčenia zasiahli razom dušu Claudelovu, a v tej chvíli uveril. Ako to sám opisuje podrobne vo významnom texte «Moje obráte-

Ndp. biskup Ambróz Lazík, trnavský apoštolský administrátor, káže na Velehrade, z príležitosti zjazdu Diela koncilovej obnovy.

nie», uveril s takou pevnosťou a rozhodnosťou, že nabadúce v živote nič nemohlo otriasť jeho vierou. Prišli, pravdaže, ťažkosti a krízy, ale viera ostala neochvejná. Svedčia o tom aj slová, ktoré bol napísal svojmu priateľovi Fr. Jammesovi, že by zostal skalopevný vo svojej viere v Ježiša i vtedy, ak by na celom svete uchovali si vieru len oni dvaja — Jammes a Claudel!

Ako vedel hovoriť Claudel o krutosti duchovného boja!

Ako dôrazne upozorňoval mladých na ťažkosti návratu k opustenej alebo zavrhnutej viere v Boha!

Ale aj ochotne radil všetkým, čo mu predkladali svoje problémy viery. A bol ich neuveriteľný počet. Zo všetkých spoločenských vrstiev. I pri pochopiteľnej zaneprázdnenosti diplomata, vedel si nájsť čas, aby otcovsky radil, vysvetľoval, varoval a nadovšetko pomáhal dušiam hľadajúcim cestu do prístavu Pravdy. Odpovede mali neraz formu filozoficko-teologických rozpráv. Jeho kniha «Korešpondencia s Jakubom Riviérom» je toho skvelým dôkazom.

Literárna činnosť bola pre Claudela apoštolátom alebo prácou misionárskou. Po skončení štúdií chcel sa stať benediktí-

nom. Keď mu bolo povedané, že to by nebola jeho cesta, ostala mu na celý život túžba slúžiť dušiam a byť misionárom Božej Pravdy. Nezameriaval sa na formálnu dokonalosť svojich diel a ďaleký mu bol každý l'art pour l'artizmus. «Ak moja kniha pomôže spasť čo len jedinú dušu, bude mi to najväčšou odmenou», napísal raz istému známemu.

Videnie sveta a problematiky ľudského života je u Claudela dôsledne kresťanské.

Svet je mu dielom Stvoriteľ'a. Počas svojej diplomatickej kariéry mal príležitosť neraz prebrázditi oceány, prekrižovať kontinenty a v rôznych kultúrach a náboženstvách nachádzať prvky spoločného dedičstva človečenstva. Vie sa kochať v krásach stvorenia, ale za tým, čo podlieha zmyslovému vnímaniu, jeho duch vidí vyššiu realitu, trvalý zásah Božej moci. Písmo sväté, ktoré čítal systematicky odo dňa svojho obrátenia až do chvíle, keď nad jeho stránkami odovzdal svoju dusychajúcim prameňom inšpirácie, pokladnicou obrazov ale aj každodenným pokrmom. «Summa» sv. Tomáša Akvinského, ktorú za štyri roky študoval, keď sa nachádzal služobne na ďalekom Východe, dala jeho svetonáhľadu solídny filozoficko-teologický

SVÄTÝ PETER

Plechavý Peter, v reči surový až, prisahal,
stisnúc päsť,

zdvihol ruku a prvý odprisahal, že pravdu
zradiť nechce,

a to je teda Mesiáš; to Syn Boží je l'al'a!
Pretože veril v to, čo videl, základom
Cirkvi stal sa Peter Skala.

Pán Ježiš počkal trpezlivo, aby ho l'ud'om
odkryl rybár Šimon.

A ja, ja verím Petrovi, ako on veril, že
si Božím Synom.

« Och, Šimon Peter, miluješ ma? » spýtal
sa ho Pán trikrát

a Peter, trikrát pokúšaný, keďže nám
trikrát ukázal zlý príklad,

odpovedal mu, prehl'tajúc slzy: « Vieš,
Pane, že t'a milujem! »

« Pas, Peter, moje baránky a ovce, opat-
ruj celú zem! »

A už ho vedú katani, zvečeriava sa, zastal
v pološere

a sám si zhodil horné rúcho jak na
rybačke ráno pri jazere.

Strom kríža vidí prichystaný a na ňom
sprava konár, zľava konár.

Pod sivé fúzy usmial sa náš prvý pápež
misionár.

Na Vatikáne stojac, obzerá si okolité
výšiny a hory,

ruky má skuté, ale požehnáva; Rím nimi,
svety požehnáva a slnce krvou horí.

Ukrižovali nohy apoštolské, do neba Pe-
ter šl'apajami mieri.

Kristus je hlava, ale Peter základ a pohyb
našej katolíckej viery.

Kristov kríž vrástol do zeme, Petrov má
v nebi korene.

Vypáli Petra, pripáli na večné pravdy
človečenstvu zjavené.

Pán Ježiš visí váhou k zemi; je ako zrelý,
ovisnutý plod.

Peter je ako kotva vo virvare a čo raz
väčšmi zabára sa do temnôt.

Na nebo hl'adí, od neba má kl'úče; na
kráľ'ovstvo, čo na pätách mu spočívá.

I vidí Boha, po kvapkách z nôh na líca
mu dopadá krv ohnivá.

Pavla už kati zmárnili; česť jeho chladnej
mrŕvole!

Prichádza evanjelium, sme po epištole.

Kosti dvoch bratov čakajú pod privale-
ným balvanom, kedy ich vzkriesi Boh.

Šťastný Rím opäť založený na takých
zakladateľ'och!

Viera P. Claudela

základ. No najcennejším a najú-
činnejším pre jeho osobný kres-
ťanský život ako aj pre jeho
básnickú tvorbu bol každodenný
styk s eucharistickým Spasi-
tel'om.

Claudel vedome žil v prítom-
nosti všemohúceho Boha, ktorého
sláva a dobrota naplňujú celý
vesmír. Vysoko si vážil Pascalo-
ve « Myšlienky » a odporučal ich
osobám, čo majú t'ažkosti s vie-
rou. Rozhodne však odmietal
Pascalovo tvrdenie: « Tichosť
nekonečných priestorov ma napl-
ňuje hrôzou ». Proti nemu staval
svoju radosnú tézu, že tieto ne-
konečné priestory naplňuje prí-
tomnosť nekonečne dobrého a
láskavého nášho Otca.

Vo svetle viery vidí Claudel aj
človeka a jeho poslanie na zemi.
Z Božích rúk vyšiel človek a k
Bohu sa navráti po skončení po-
zemského putovania. Život na
zemi je teda cestou k Otcovi.

Popri ceste rozosiata sú akvosty
stvorenia. Rozumom ich človek
poznáva, hodnotí, spája a dáva
im miesto na rebríku hodnôt,
po ktorom sa mu naskytá mož-
nosť stúpať až k Tvorcovi. A
vôľa vo vd'ačnom nadšení zahori
láskou k Darcovi toľkých dobier
a krás.

Len keby nebolo tajomstva
zla! Málo je duší, ktorých pu-
tovanie za Ciel'om sleduje čiaru
celkom rovnú. Medzi také hrdin-
ské duše, akými boli mučeníci,
čo podľ'a vertikály vzlietli pria-
močaro k Pôvodcovi života, radia
sa v Claudelovom diele napr.
Violaina alebo jezuita misionár
z predhovoru k « Satinovej topá-
nočke ».

Životná čiara absolútnej väčši-
ny l'udí je krivkou prevet'mi
kl'ukatou. Lenže « Boh píše pria-
mo i kl'ukatými čiarami », vraví
portugalské príslovie, ktoré Clau-
del položil ako epigraf svojho
vrcholného dramatického diela,
čo rezumuje celého Claudela,

« Satinová topánočka ». Kol'ko
výkyvov od správnej cesty života
vyvolávajú žiadosť tela, žiadosť
očú a pýcha života! V každom
pípade iné, lebo každý človek
je slovom Božím, ktoré sa neo-
pakuje. Podivuhodná pestrosť
l'udských osudov. Ako dlho trvá
neraz, kým sa strávi « palivo »
odporu, vložené do duše a tela
človeka, aby diel'a Božie vykro-
čilo konečne za Kristom, ktorého
kríž je jedinou spásou, prame-
ňom svetla i sily, ukazovateľ'om
smeru i zárukou víťazstva.

Tento boj medzi slobodnou
vôľou človeka a Božím zákonom,
medzi l'udskou prirodzenosťou
a milosťou je v centre celého diela
Claudelovho. Čas, miesto, kontext
sociálny, kultúrny alebo politic-
ký konajúcich osôb Claudelových
diel môžu byť rozmanité, vždy
však ide autorovi o jedinú vec:
Ukázať ako prebieha, ako sa
uskutočňuje spása l'udskej duše.

Msgr. Jozef Vavrovič

ZO ŽIVOTA CIRKVI

Posolstvo Pavla VI. kňazom

Na konci bohoslužieb na námestí sv. Petra v nedeľu 30. júna adresoval Pavol VI. svoje osobné posolstvo kňazom celého sveta, z príležitosti zakľúčenia Roku viery. Svätý Otec ho odovzdal do rúk dvanástim kňazom ako reprezentantom duchovenstva celej katolíckej Cirkvi. Pavol VI. prihovára sa v tomto posolstve ako biskup katolíckej Cirkvi k tým, čo sa kňazskou vysviackou stali jeho bratmi a jeho spolupracovníkmi na diele spásy. Svätý Otec sa prihovára kňazom celej katolíckej Cirkvi s obdivom a láskou: «Poznáme vašu vernosť Kristovi a Cirkvi. Poznáme vašu prácu, vaše námahy. Poznáme vašu obetavosť v pastoraľnej činnosti, vašu starostlivosť v apoštoláte. Vieme, akú úctu a vdácnosť vzbudzuje u toľkých veriacich vaša nezištnosť v službe Evanjelia, vaša apoštolská láska. Vieme aj o pokladoch vášho duchovného života, vašich rozhovorov s Bohom a vašich obetí v jednote s Kristom, vieme o vašej horlivej snahe po kontemplácii uprostred samotnej činnosti. Chceli by sme opakovať o každom z vás Pánove slová z Apokalypsy: Poznám tvoje skutky, námahy a trpezlivosť. Aké pohnutie, akú radosť vyvoláva tento pohľad! Aké uznanie! Ďakujeme vám a zehnáme vás v mene Kristovom, za všetko, čo ste, za všetko, čo robíte v Cirkvi Kristovej. Spolu s vašimi biskupmi ste jej najlepšimi pracovníkmi, ste jej stĺpmi, učiteľmi a priateľmi, priamymi vysluhovaťmi tajomstiev Božích».

Eucharistický kongres v Bogote

Prípravy na 39. eucharistický kongres v hlavnom meste Kolumbie Bogote, na ktorom sa aspoň nakrátko zúčastní aj Sv. Otec, sa stávajú intenzívnejšími. Súčasne s kongresom budú tam aj mnohé iné medzinárodné katolícke schôdze a kongresy. Doteraz ich bolo ohlásených 15. Osobitne významný bude medzinárodný teologický kongres, ktorý začne 19. augusta legát Sv. Otca kardinál Giacomo Lercaro. Na tomto kongrese sa zúčastní asi 200 teológov z amerických svetadielov a z Európy.

Zjazd odborníkov kanonického práva

Od 20. do 25. mája bol v Ríme medzinárodný zjazd odborníkov kanonického práva, na ktorom vyše 40 odborníkov z celého sveta prehovorilo o dnešných otázkach kanonického práva. Tento zjazd zapadá do prác revízie cirkevného zákonníka, ktorú si prijal II. Vatikánsky koncil a synoda biskupov.

V sobotu 25. mája prijal Sv. Otec 200 účastníkov zjazdu. V prejave k nim Sv. Otec venoval

pozornosť trom otázkam: právu v živote človeka a kresťana, obnove kanonického práva a jeho štúdiu.

O práve v živote človeka Pavol VI. povedal, že je z vôle Božej nutne viazané s hodnotou ľudskej osoby. Právo má totiž napomáhať spoločné dobro a chráni autonómiu jednotlivca, v rámci ktorej každý človek sa stáva schopným zodpovedne završiť svoju osobnosť. Sv. Otec potom pripomenul 20. výročie Všeobecného vyhlásenia ľudských práv, ktoré majú práve zaistiť človekovi túto slobodu.

ÚMYSLY APOŠTOLATU MODLITBY NA AUGUST

Aby sa viera v Prevelebnú Sviatosť oltáru stala prameňom náboženskej jednoty všetkých, čo sa hlásia ku Kristovi.

Aby snahy o odstránenie chorôb a hladu v misijných územiach s pomocou kresťanov účinne pokračovali.

ÚMYSLY APOŠTOLATU MODLITBY NA SEPTEMBER

Aby všetci veriaci úprimne a rozhodne prijali pravdy viery, hlásané učiteľským úradom Cirkvi.

Aby veriaci čím lepšie poznali a čím viac si vážili misijné poslanie Cirkvi.

Cirkevná hierarchia v Afrike

Afrika má dnes 93 černošských biskupov. Prvá je republika Kongo Kinšasa s 23 rezidenčnými biskupmi černochochmi. Nasleduje Tanzánia s 9 a Nigéria so 7 biskupmi. Uganda, Kamerún a Madagaskar majú po päť biskupov. Burundi, Vysoká Volta a Ghana majú po štyroch domorodých biskupoch. Po troch černošských biskupoch majú Dahomey, Togo, Ruanda a Etiópia, po dvoch Potrzebie Slonoviny, Kongo-Brazaville, Keňa, Lesoto, Senegal. Ostatné štáty majú po jednom černošskom biskupovi: ako Gabún, Zambia, Malawi, Mali, Sudan, Guinea, Južná Afrika. Afrika má aj dvoch černošských kardinálov, Rugambu z Tanzánie a kardinála Zungránu z Vyšnej Volty.

S dovoľením kongregácie pre hlásanie evanjelia národom bude v Južnej Afrike obnovený trvalý diakonát. Túto správu vydal kardinál McCann, arcibiskup Kapského mesta. Kardinál však hovoril, že nateraz diakonát bude zavedený len v niektorých biskupstvách Južnej Afriky, kde je nedostatok duchovenstva.

Slovák členom Najvyššieho súdu

Svätý Otec Pavol VI. vymenoval medzi členov Najvyššieho súdu (Tribunal supremum Signaturae Apostolicae) s rozhodujúcim hlasom P. Daniela Faltina, slovenského minoritu, pôsobiaceho v Ríme.

EKUMENICKÉ ZVESTI

Vo viacerých biskupstvách USA katolíci sa môžu stať členmi organizácií YMCA alebo YWCA — protestantských združení kresťanských mladých mužov a žien, ktoré boli doteraz uzavreté pre katolíkov. New-orleánsky arcibiskup Hannan, ktorý je zástupcom komisie amerických biskupov, ktorá nadviazala styky s vedúcimi YMCY a YWCY, vyjadril zádosťučinenie nad «duchom spolupráce a porozumenia» ich vedúcich. Katolícky biskup v Conington Ackerman dovolil katolíkom svojho biskupstva stať sa členmi týchto organizácií a vyslovil nádej, že týmto sa posilní kresťanský život vo všetkých kresťanských spoločnostiach. Biskup Ackerman tiež vyhlásil, že dostal uistenie od vedúcich, že katolíci budú zastúpení v rade riaditeľov. Laffayetský biskup Gallagher oznámil, že aj v jeho biskupstve sa urobila dohoda medzi YMCOU a katolíckymi, v ktorej sa hovorí, že katolíci sa nebudú musieť zúčastňovať na nekatolíckych bohoslužbách, organizácia sa nebude snažiť odvrátiť katolíkov od Cirkvi, katolíci budú môcť byť vo vedení miestnych odborov organizácie a že organizácia sama je pre všetkých kresťanov a nepodporuje protestantskú misionársku činnosť.

Od 16. do 20. júna bolo v americkom meste Detrote v štáte Michigane V. americké stretnutie kresťanskej jednoty. Na tomto stretnutí O. John Long zo Sekretariátu pre zjednotenie kresťanov mal prednášku na tému: Vatikán a snahy o zjednotenie kresťanov. Medzi rečníkmi na stretnutí bol aj Dr. Eugen Carson Blake, generálny tajomník Svetovej rady cirkví a pravoslávny teológ Otec John Meyendorff.

Protestantská cirkev takzvaná Zjednotená v Bogote vyzvala svojich veriacich, aby sa modlili za dobrý výsledok katolíckeho Medzinárodného Eucharistického kongresu, ktorý bude v tomto hlavnom meste Kolumbie v auguste. Mimo toho zorganizovala

aj zbierku, aby pomohla kryť výdavky spojené s týmto kongresom. Aby umožnila svojim veriacim lepšie porozumenie zmyslu eucharistického kongresu, Zjednotená cirkev zorganizovala cyklus prednášok, ktoré dávajú odborníci. Prvú napríklad mal mons. Thomas White z pápežskej nunciatúry v Kolumbii. Zjednotená cirkev vyzvala svojich veriacich, aby podľa možnosti poskytli pohostinstvo katolíkom, ktorí prídu na kongres a pripravuje skupiny mladých protestantov za vodcov po meste, aby pomáhali katolíkom cez kongres.

Katolícka delegácia sa zúčastnila na oslavách 50. výročia obnovenia pravoslávneho moskovského patriarchátu, ktoré boli v Moskve a v kláštore Zagorsk od 26. mája do 2. júna. Pozvanie na oslavy poslal moskovský patriarchát a katolícka Cirkev ho prijala, nakoľko sú to náboženské oslavy. Členovia katolíckej delegácie boli: arcibiskup George Patrick Dwyer z Birminghamu v Anglicku, parížsky pomocný biskup Daniel Pézeril a sprevádzal ich otec John Long zo Sekretariátu pre zjednotenie kresťanov.

Moskovský patriarchát bol založený r. 1589, ale roku 1721 bol zrušený cárom Petrom Veľkým. Po skoro desaťročnej príprave, koncil celej pravoslávnej ruskej cirkvi sa zišiel r. 1917 a obnovil patriarchát v novembri toho istého roku. Spomienkové oslavy tohto obnovenia pozostávali zo zhromaždení a náboženských obrádov.

Z tej príležitosti Sv. Otec poslal moskovskému pravoslávne patriarchovi Alexiovi osobitný list.

Sv. Otec vyzdvihuje význam obnovenia patriarchátu pre ruskú pravoslávnu Cirkev, lebo to bol návrat k cirkevným tradíciám; zaiste pomôže prehlbiť náboženského ducha a stane sa prameňom novej sily pre kresťanov, čo sa usilujú vydať svedectvo o Kristovi vo svete, ktorý ho tak potrebuje.

Pavol VI. potom vyslovuje radosť nad tým, že vzťahy medzi pravoslávnu a katolíckou Cirkvou sa zlepšili v posledných časoch a napriek nepochopeniam a bolestným skúsenostiam ďalšej i nedávnej minulosti, vidí v nich nádejný znak bratskej lásky a porozumenia, ktoré dovoľia odstrániť prekážky, čo ešte doteraz jestvujú medzi Rímom a moskovským patriarchátom.

Konečne Sv. Otec uisťuje patriarchu Alexeja, že je ochotný urobiť všetko, čo je v jeho moci pre zjednotenie všetkých kresťanov a prosí o Božie požehnanie pre patriarchu, duchovenstvo a veriacich.

V nedeľu 19. mája sa skončilo v Arnoldsheime siedme stretnutie miešanej pracovnej skupiny Svetovej rady cirkví a katolíckej Cirkvi, ktorá bola ustanovená r. 1965, aby pracovala na príprave metod spolupráce. Účastníci rokovali o posledných prejavoch vývoja ekumenického hnutia tak v jednotlivých štátoch ako aj v medzinárodnom rozmere. So zádosťučinením sa zistil vzrast národných miešanych skupín medzi cirkvami patriacimi k Rade a katolíckou Cirkvou. Na medzinárodnom poli sa osobitne rozmohla spolupráca za spravodlivosť a mier. Pre budúcnosť miešaná skupina skúmala možnosť spolupráce na obrane práva človeka na náboženskú slobodu v spoločenskom a občianskom živote. Takisto prehlbili štúdium o liturgickom živote v jednotlivých cirkvách a schválili v hlavných črtách svetovú konferenciu kresťanských laikov, ktorú by súčasne organizovala Rada cirkví a katolícka Cirkev. Na pretrase bola aj možnosť spolupráce v misijných krajinách a prípadná reorganizácia samej miešanej skupiny, aby sa zaistila spravodlivejšie zastúpenie zúčastnených cirkví.

V júli bolo v Uppsale valné zhromaždenie Svetovej rady cirkví. Podrobnejšie správy o ňom prinesieme budúce.

Práca mladého slovenského vedca

Marián Stolárik obrátil B. A. (Honors) a M. A. na University of Ottawa. Nateraz študuje na jeho Ph. D. na University of Minnesota. Vybral si náročnú prácu a sice prínos amerických Slovákov na americký kontinent a príčiny sťahovania sa Slovákov do USA.

Aby mohol študovať originálne pramene, na pozvanie Slovenskej akadémie v Bratislave a Matice slovenskej v Turčianskom Svätom Martine, odišiel aj s manželkou na trojmesačný pobyt do Európy a na Slovensko. Bude tam študovať v archívoch na rôznych miestach Slovenska a hľadať dokumenty k jeho doktorskej práci. Navštívi tiež Slovákov na Dolnej zemi v Banáte (Juhoslávia) a niektoré kultúrne strediská v Európe.

Jeho študijná cesta sa zakončí v dňoch 8-11. septembra 1968 v Bratislave, kde bude konferencia slovenských historikov, na ktorej tiež prehovoria o svojich výskumoch.

Želáme mu veľa úspechov a tešíme sa, že syn slovenských rodičov takto pekne pokračuje a iste obohatí slovensku históriu novými poznatkami.

P. GABRIEL OD SV. M. MAGDALENY, OCD: Dôverne s Bohom. Rozjímania na každý deň. Zv. IV. Vydal Slov. ústav sv. Cyrila a Metoda, Rím 1968. Str. 240.

Predstavujeme verejnosti ďalší zväzok rozjímaní známeho karmelitána P. Gabriela: štvrtý, ktorý zahŕňa obdobie od Božieho Tela do 9. nedele po Turicich.

Podľa liturgického obdobia nachádzame tu rozjímania o Eucharistii, o Srdeci Ježišovom, Najsvätejšej Trojici a Božích dokonakostiach: ide teda o najhlbšie a pre duchovný život najzávažnejšie pravdy. Po týchto nasledujú rozjímania o jednotlivých božských čnostiach: viera, nádej a láska. Sme teda v jadre, v strede vnútorného života: Boh, ktorý žije v nás, s ktorým sa zjednocujeme práve vierou, nádejou a láskou.

Nauka P. Gabriela je hlboká, vyskúšaná a praktická. Dielo je preložené do mnohých rečí a všade sa teší zaslúženému úspechu. Sme presvedčení, že v slovenčine koná záslužnú prácu, ako o tom svedčí aj stály dopyt. Treba sa teda tešiť tomuto novému zväzku a želať si, aby aj ostatné čím skôr nasledovali.

DR. AUGUST BRUNNER: Základné poznanie. Vydal v sérii Rozhľady ako č. 2. Slovenský ústav sv. Cyrila a Metoda v Ríme, 1968. Str. 32.

Malý zošitok, ale veľmi hutný. Hovorí o viere. «Základným poznaním» je viera, najprv prirodzená viera, potom kresťanská. Autor vysvetľuje pojem viery ako bezprostredného duchovného poznania, ktorým sa dostávame vlastne do nového sveta, do sveta toho, ktorému veríme, od ktorého prijímame svedectvo. Hranice, nedostatky viery, viera a uznanie, viera a zjavenie, závažnosť poznania z viery: o týchto otázkach hovorí

stručne v prvej časti. V druhej, o kresťanskej viere, predstavuje najprv osobného Boha, ktorý sa zjavuje v Kristovi, Bohu a človekovi. Rozoberá nakrátko dôsledky poznania z nadprirodzenej viery: istota a sloboda viery, požiadavky viery, viera a život. Odpovedá i na niektoré ťažkosti, ktoré veriaci človek stretáva: napádania viery, zázrak.

Ako vidno, ide o základné problémy kresťanského života. Autor má dar podať ich jasne a pritom moderne a hlboko. Vrelo odporúčame, najmä náročnejším čitateľom.

REV. AUGUSTÍN J. ZÁŇ: Katechizmus pre dospelých. Druhé opravené a doplnené vydanie. Danville, Pa. 1967. Str. 519

Katechizmus pre dospelých od vdp. Zaña nenačím predstavovať a odporúčať: druhé vydanie je najlepším odporúčaním.

Ide o stručný súhrn katolíckeho učenia, tak úplný, ako je to len možno v takomto diele poľadť. Autor rozšíril toto druhé vydanie: pridal viaceré citáty zo Sv. Pisma, ale najmä prispôbil celý Katechizmus pokoncilovému duchu a orientácii. V tomto zmysle napr. lepšie rozvedla časť o blahoslavenstvách dáva nový ráz celej časti o živote podľa Božej vôle. To isté platí i o stránkach, ktoré venuje v tomto vydaní dejinám spásy.

Veríme, že toto zdokonalené vydanie vykoná tiež kus zaslúžilej práce. Želáme mu preto čím širšiu čitateľskú obec.

MOST. Štvrt'ročník pre slovenskú kultúru. Ročník XV. Č. 1-2.

«Pätnásť rokov nie je veľa. Ale v živote exilného časopisu hádam dost, aby sme sa na chvíľu zastavili a pouvažovali. Pätnásť rokov všeličo potvrdí a všeličo zavrhuje... Treba niečo opraviť, alebo pridať k tomuto ideovému programu? Vari nie?»

Takto píše v úvode do pätnásteho ročníka redaktor Mikuláš Šprinc. A «ideový program», ktorý stručne vysvetlí v prvom čísle časopisu pred pätnástimi rokmi, je dobre známy (cituje z neho podstatné časti). V tomto duchu MOST vždy kráčal dopredu a také je i toto číslo.

Obsahuje úvahy Dr. Cincíka (o Martinovi Benkovi), š. Havrana (o bratislavskom štrukturalizme), obvyklé rukriky (rozhľad, knihy, záznaky) a rôzne literárne príspevky od známych autorov: Šprinc, Zvonický, Dilong, Strmeň, Doránsky, Valko, Drieň, ako i preklady z P. Claudela a G. von le Fort.

Všimli sme si i novú úpravu, ktorou číslo, obsahovo veľmi bohaté, tiež získalo.

Naša adresa:

SLOVENSKÝ ÚSTAV SV. CYRILA A METODA
Hlasy z Ríma - Casella Postale 6175
00100 Roma (Prati), ITALIA